

Savaitinis laikraštis
"GARSAS"
Leidžia
Susivienijimas Lietuvių R.K. Amerikoje
Išleina kas Ketvergas
Prenumeratos kaina:
Metams \$2.00
Pusei metų \$1.00
Užsienyje \$3.00
Apskeibimų kainos ant pareikalavimo.
Adresas:
"GARSAS"
222 South 9th Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. Williamsburg 5063

GARSAS

Susivienijimo Lietuvių R. Katalikų Amerikoje Organas.
Entered as Second Class Matter May 31, 1917, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of August 24, 1912.

Lithuanian Weekly
"GARSAS"
Published every Thursday by
Lithuanian R.-Cath. Alliance of America
Geo. Tumasonis, Secretary & Business Manager
Yearly Subscription Rates:
In United States \$2.00
To Foreign Countries \$3.00
Advertising Rates on Application.
Adresas:
"GARSAS"
222 South 9th Street Brooklyn, N. Y.
Tel. Williamsburg 5063

No. 39 KAINA 5c. KETVERGAS, RUGSEJO (September) 23 d., 1920 SINGLE COPY 5c. Vol.-Metal IV
Published and distributed under permit (No. 518), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Brooklyn, N. Y. By the order of the President, A. S. Bursleson, Postmaster General.

Lietuvos Valdžia Kraustosi i Vilniu Lietuva taikosi su Lenkija

Kun. J. Žilius, kalbėdamas Brooklyne, rugsėjo 20 d., pasakė, jog yra gauta iš Lietuvos žinia, kad Lietuvos valdžia iš Kauno jau kraustosi i Vilnių, tikrąją Lietuvos sostinę. Steigiamašis Seimas dar liksias Kaune.

gali nesiskaityti su Tarybos nutarimu, jei jis bus Lietuvai neprilankus.

LIETUVIAI SUTIKO ANT TAUTŲ LYGOS NUSTATYTŲ RUBEŽIŲ.

Ryga. — Lenkų delegacija, kuri diskutuos taikos sutarties sąlygas su bolševikais, jau atvyko. Lenkų delegacijos galva, M. Domski, pareiškė, kad jie Rygoje Lietuvos klausimo svarstyti nėra pasirengę.

Paryžius. — Rugsėjo 20, lietuvių atstovas prof. Valdemaras ir lenkų — Ignac Paderewski sutiko su Tautų Lygos nutarimu del lietuvių lenkų santykių.

Latvių užsienių ministeris davė prozieciją Domskui, kad Latvija tarpininkauti lietuvių lenkų klausimo, ir šime ir kad konferencija būtų Rygoje.

Kuomet sekretorius baigė skaityti Lygos prozieciją, prof. Valdemaras atsistojo ir pareiškė, kad proziecija priimtina. Jisai pasakė porą komplimentų Tautų Dygos atstovams už sekmingą išrišimą pirmutinio opaus klausimo. Atsikreipęs i Paderewskį karštai kalbėjo i savo priešininką. Tuomet Paderewski sušuko: "Tamsta ne si daugiau mano priešininku" ir ištiesė ranką Valdemarui, kuris pasveikino. Nekuriam, tą visą mažiuišiem, ašaros iš akių išsiveržė.

Moskva. — L. Trockis, bolševikų karo ministeris, pareiškė, kad Rusija militariškai žvilgsniu esanti tvirtesnė, negu kada jinai yra. būrusi. Tarp kitko pasakė, kad Lietuvos nepriklausomybė esanti užtikrinta. Ukraina ir gudai paliausoti nuo lenkų okupacijos.

Lietuviai priėmė rubežių liniją, nustatytą Aukščiausios Tarybos gruodžio mėnesy 1919 metais.

Rugsėjo 24, Bruselyje šaukiama internacionalė finansinė visų tautų konferencija. Be Tautos Lygos narių, konferencijoje dalyvaus ir Jungtinių Valstijų atstovai. Suomija, Luxemburgas, Estoniya, Latvija ir Lietuva, kurios dar negali įeit Lygon pirm susirinkimo, kuris bus lapkričio mėnesyje, konferencijoje bus reprezentuotos, taip pat bus reprezentuotos: Vokietija, Austrija, Vengrija, ir Bulgarija.

TAUTŲ LYGA IŠKLAUSE LIETUVOS ATSTOVO REIKALAVIMŲ.

IR VEL MUSIAI TARP LIETUVIŲ IR LENKŲ KAREIVIŲ.

Paryžius. — Pirmutiniu sykiu Tautų Lygos Taryba buvo prašyta tarpininkauti tarp abiejų tautų, kad išvengus karo. Tautų Lyga rugsėjo 17 svarstė Lietuvos ir Lenkijos klausimą. Lenkijos vardu kalbėjo Ignac Paderewski, o Lietuvos profesorius Valdemaras, buvęs Lietuvos premiuo ir užsienių reikalų ministeriu.

Leon Bourgeois, francūzų narys Taryboje, prašė, kad abudu, prof. Valdemaras ir Ig. Paderewski priruostų memorandumus iš argumentų, kuriais žodžiui grynė kiekvienas savo pusę. Lyga ši klausimą riša atsargiai, delto kad manoma, jog Lietuva nebūdama Tautų Lygos narė,

Suvėluota telegrama iš Varšavos skelbia, kad tarp lietuvių ir lenkų įvykė smarkūs mušiai prie Suvalkų. Lietuviai netikėtai užpuolė ant lenkų, kuriuos ir priverčias savo pusę. Lyga ši klausimą riša atsargiai, delto kad manoma, jog Lietuva nebūdama Tautų Lygos narė,

Suvėluota telegrama iš Varšavos skelbia, kad tarp lietuvių ir lenkų įvykė smarkūs mušiai prie Suvalkų. Lietuviai netikėtai užpuolė ant lenkų, kuriuos ir priverčias savo pusę. Lyga ši klausimą riša atsargiai, delto kad manoma, jog Lietuva nebūdama Tautų Lygos narė,

GRIEZTAI STAVI UZ VILNIŲ.
Kaunas. — Lietuvos užsienių reikalų ministeris dr. J. Purickis pareiškė, kad Lietuva greičiau prisidės prie Sovietų valdžios, negu atiduos lenkams Vilnių.

NAUJAS IŠKLAUSIMAS.
Triestas, Italija. — Žinomas išradėjas bereleio telegrafo, Markoni, pareiškė, kad jis išrado tokią aparatą, kurio dėka bus galima klausyti koncerto esant tukstančius mylių nuo jo atstu.

LIETUVIŲ LENKŲ TARYBOS KALVARIJOS.
Lietuvos Atstovybė Amerikoje Rugsėjo 20 dieną gavyti yra tokią kablegramą iš Kauno, pasiųstą Rugsėjo 19 dieną:

LENKAI NORI SI LEZIJOS.
Berlynas. — Užsienių reikalų biuras atidėję lenkų kalba rašytų dokumentų, militarinę žemėlapių ir šiaip įvairių dalykų, mokymų, pranešimų, atimtu nuo tulė lenkų kurjero, kuris bandęs pereiti rubežių.

REZIGNAVO FRANCIJOS PREZIDENTAS.
Paryžius. — Oficialiai paskelbta, kad rugsėjo 25 d. sušaukiama Francūzijos abiejų parlamentu būtų atšlovų susirinkimas, kuriame bus renkamas naujas Francūzijos prezidentas i vietą rezignavusio Deschanel.

DIDELE EKSPLOZIJA.
New Yorkas. — Rugsėjo 16 d. po piet, ties pat Morgano, vieno iš didžiausių pasaulio kapitalistų, ofisu prie Broad ir Wall gatvių, ištiko didelė eksplozija. Užmušė 34 asmenis, o sužeidė apie 200.

RUSAI IŠVYTI IS GALICIJOS.
Varšava. — Rusų bolševikų jėgos išvyta iš pietinės Galicijos generalių lenkų kariuomenės užpuolimu visur pietiniu frontu.

LIETUVIAI PERTRAUKĖ MŪŠIUS SU LENKAIS.
Paryžius. — Lietuva ir Lenkija sutiko pertraukti visus neprietelingumus, kol Tautų Lyga visą reikalą ištirs ir paskelbs savo galutiną nuosprendį.

LENKAI GIRIASI PERGALEMIS.
Iš Varšavos pranešama, buk lenkai užėmė Lucką, strateginį punktą, esant 40 mylių nuo Vladimiro-Volinsk.

FEDERACIJOS WASHINGTONO SEIMO NUSKIRTOSIOS KOMISIJOS PRANESIMAS.

Siuomi pranešame visiems atstovams, dalyvaujantiems Federacijos sušauktame susirinkime Washington'o Hotelyje, Washington, D. C., 15 ir 16 dieneose Rugsėjo, kad audijencija pas Valstybės Sekretorių Colby, parupinti mums Prezidento Sekretoriaus ant 17 dienos Rugsėjo neįvyko. Sekretorius Colby dėl nežinomų priežasčių negalėjo išpildyti prizadėjimo mums duoto Prezidento Wilsono Sekretoriaus, Baltamjame Name.

Negalėdami be aiškiau paskyrimo tolesnės (atidėtos) datos gaisuoti laiką Washington, mes visa suvažiavimo nuskirta komisija nuėjome i State Departmentą, Baltamjame Name nurodytu laiku ir įteikėme sekretoriaus Colby pagalbininkui suvažiavimui užgirtą dokumentą, reikalaujant pripažinimo Lietuvos Nepriklausomybės ir su laikymo Lenkų grovimosi i Lietuvos teritorijas išnaudojant Suv. Val. pagalbą.

Kartu pasakėme, kad turim dar įteikti apie milijonų Amerikos piliiečių parašų, reikalaujančių pripažinimo Lietuvos Nepriklausomybės, kuriuos teiksime Suv. Val. Valdžiai, kaip greit gavome iš State Departmento mums priimtą sprendimą, kuriame dieneje jie mus galės priimti. P. Colby' o atstovas prizadėjo mūsų dokumentą su visų atstovų parašais įduoti Departmentui ir savo laiku duoti atsakymą i mūsų reikalavimus.

Suvažiavimo nuskirta komisija siunomi praneša atstovams, jog ji dėv visas pastangas, kad visi lietuvių suvažiavimo reikalavimai būtų išpildyti.

Ketverge (16 dieną Rugsėjo) 11 valandą atsilankę Baltamjame Name, Prezidento rumuose, pasiimatė delei Prezidento Wilsono ligos vieno su jo sekretorium ir įteikė per aną Suv. Val. Prezidentui Washingtono suvažiavimo protestą prieš Lenkus ir reikalavimą Lietuvos Nepriklausomybės pripažinimo, didžiama atstovų išvaizyja automobiliais i Arlington Kapines, Virginijos Valstijoje. Ant leit. S. Harris kabo sudėta nuo suvažiavimo atstovų vainikas. Prakalbą pasakė lietuviškai Lietuvos atstovas p. J. Vileišis, o angliskai kun. Sinkevičius.

Po tam nuvažiuota i Mt. Vernon, Jurgio Washingtono Dvaran, kur ant kabo sudėta irgi vainikas nuo atstovų. Prakalbas pasakė lietuviškai p. J. Vileišis angliskai kun. Pauksčys.

Vakare sugrįžę Washingtonan atstovai užbaigė Seimą išreikdami per kablegramą savo įausmą ir pagarbą Lietuvos Steigiamajam Seimui ir Valdžiai.

Paskutiniuoju savo nutarimu suvažiavimas prašo Lietuvos Valdžios (per Atstovybę), kad tiems Amerikoje gyvenantiems lietuviams, ką neperka Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų būtų uždėta tam tikra mokestis, kada anie grįž Lietuvon.

Sujimo Komisija:
Kun. Jer. Vaičiūnas, Pirmin.
Kun. A. N. Milukas, V. Pirmin.
J. S. Lopatto, Advokatas.
Stasys Kodis, Advokatas,
Ant. J. Miller, Adv., Sekretorius.

DARBAN.

Vasaros karščiama praslinkus, vėl kviečiu visus Raudonojo Kryžiaus Rėmėjus Skyrčius prie darbo. Pašalpos darbas pagal Federacijos Seimo nutarimo padėtas pirmo vieton, tad naudokimės progą. Iki Kalėdų pasizadėjome \$100,000 surinkti. Dalį jau turime. Musų atstovas gerb. Dr. Rutkauskas rašo iš Tėvynės: "Pinigus, kuriuos gavome iš kun. Mikšio \$4,000 ir kun. Petkaus \$2,000 jau išleida, nes negalium atsiturti priešais spaudimą aukų reikalaujančių, kurie desperacijoje kovoja su mirtimi. Kiek vargo yra, juodžiausio, bevilties vargo, musų Tėvynėje, tiktai Dievas žino! Lietuviai tyli ir tylėdami miršta, nes nežino ir netiki, kad kas juos jųjų mirtinąj nelaimį gelbėtų. Priešmesčiai i eigonų gaują virto. Tai yra luomas, kurį angliai "scum" vadina. Tasai luomas betikslų žmonių — yra musų Tėvynės priešų rankose, kaip sprogstamoji medžiaga. Juos galima i 24 valandas paversti i alkanų vilkų gaują, i bolševikus."

Lietuvoj siaučia dar ligos, šiltinė, džiūva, sifilis... Vilniuje kolera plečiasi. Vėl karo šėmka grumoj. Grandu darosi, rašant tuos žodžius.

"Nuo maro, bado, karės išgelbėti mus, Viešpatie!" lekia malda atduktų lietuvių.

vas veikia per žmones, savo meilės ir bausmės išreikšimui naudoja žmones kaip įrankius. Juozapas iš Egipto gelbėjo savo brolius bado metu. Apeizda gausiai apdovandama mus taip sutvarkė, kad mes tampame įrankiais Jo mielaširdystės išreikšimui, šelpti vargulių, našlaičių, musų krikščioniška, broliška, tautiška priedermė.

Meldžiū, tad gerb. klebonų pagalb. Meldžiū skyrčių imtis darbo, kad kiekvienas skyrčius savo paskirtą dalį su kaupu atsiųstų.

Pagal Seimo mutarimo, Lietuvių Raudonojo Kryžiaus Rėmėjų Draugija remis taipgi Lietuvoj naujai susiorganizavusią Sv. Vincento o Paulo Draugiją, kuri apima našlaičių ir pavargėlių šelpimo darbą. Plačiau apie tą draugiją parašysiu vėliau. Skyrčiai norėdami prakalbas rengti, meldžiū atsiųskite i Centrą žemiau padėtu adresu. Taupydami išlaidas, mes vietoj sekretorijato \$125 sandomo darbininkų už \$60 ir daiktams sukrauti gauname vietą veltui Sv. Kazimiero parapijos sveitainėje, sutalpindami \$40. Cekiai, "money orderiai" užrašomi J. Tumasonio vardu, siunčiami žemiau padėtu adresu. Tuo pačiu adresu siųskite ir visus daiktus.

Su gili apagarba,
Kun. J. Petraitis,
Raudonojo Kryžiaus Rėmėjų Dr. Pirmin.

Visais reikalais kreipkitės:
Rev. J. Petraitis
147 Montgomery St.,
Paterson, N. J.

Prezidentas Pasakė

"Tauta, nežinurint kaip ji didelė ar maža, nėra tai negyva medžiaga, kurią galima pavesti vienai ar kitai valstijai valdyti, kiekviena tauta turi teisę apsispręsti, kas ją turi valdyti, arba prie ko ji nori prigulėti." Taigi, mes jau senai paskelbėme pasauliui, kad lietuviai nenori niekam priklausyti, bet, kai-

po gyva tauta, nori ir moka save valdyti, tai yra nors būtų nepriklausoma valstybė. Tautos Fondas daug tukstančių dolerių paklojo, kad iškovojus Lietuvai visiškai nepriklausomybę, bet kova sunki, reikalaujanti daug aukų ir pasiūvėtimo. Taigi, broliai ir sesutės, stokime apgynime musų brangios tėvynės Lietuvos! Šiandie, kada musų tautos likimą svarsto pasaulio Tautų Lyga, mes tuo labiau turime dėti visas pastangas, kad kuofidžiausią paramą suteikus broliams kovojantiems už Lietuvos laisvę.

Prisidėkime su savo uždabriu prie išlinosavimo musų brangios žemėlės, musų bočių tėvynės. Pasizadėkime kas savaitę skirti dalį savo uždabrio Lietuvos laisvės reikalams. Telenelka musų tarpė ne vieno, kuris neprisiidėtų prie švento darbo, tėvynės gynimo. Parodykime pasauliui, kad mes tikro nesame negyvoji medžiaga, kuria gali bile kas paimti ir kitam pavesti. Vieni nori mus lenkų vergais padaryti, kiti perša mums rusų griukų košę ir kazoko nagaiką. Bet vieni ir kiti nėra tai musų prieteliai, jie dar neprapregėjo, kad mes vergijos pančius senai jau sulaužėm ir jų gery norų neimsime ant savo sprando, mes krauju iškovotos laisvės geruoju neatiduosime. Tik, broliai, i darbą, stokime Tautos Fondo rėmėjū eilėna, aukokimės, kaip ir mes uždabrio i Tautos

K. J. Krusinskas, T. F. Sekr.
222 S. 9th St., Brooklyn, N. Y.

Delei dalyvavimo Amerikos lietuvių Steigiamajo Seimo darbuose.

Kai-kurios Amerikos lietuvių organizacijos yra pateikusias pagėdavimą dalyvauti Steigiamajo Seimo darbuose. Šie pareiškimai buvo padaryti betarpiai pačiam Steigiamui Seimui. Lietuvos Atstovybelšios organizacijos nėra žinomos ir todėl šipom skelbiamas yra viešai Steigiamajo Seimo atsakymas, kurisai per Užsienio Reikalų Ministeriją tapo prisiustas Lietuvos Atstovybei (liepos 12 d., 1920 m., No. 2352):

"Steigiamajo Seimo prezidiumas augštai gerbdamas ir įvertindamas Amerikos lietuvių giliai tėvynės meilę jų padarytasias ir daromas del Lietuvos Valstybės aukas, apsvarstęs šį klausimą, priešo prie liegiamųjų išvadų ir štai delko:

1) Nėra absoliutingai jokios galimybės Amerikos lietuvių atstovams turėti Steigiamajam Seime, kaip po pildateisius Seimo narius sprendžiamu jų balsu;

2) Įėjimas Amerikos lietuvių atstovų i Steigiamą Seimą patariamuoju balsu kaip kad siulo kai kurios Amerikos lietuvių organizacijos, vargu jau galėtų turēt pozityvės naudos. Toksai jų dalyvavimas varžytų ir pačius Amerikos lietuvių atstovus. Tarptautiniu atžvilgiu galėtų susidaryti komplikutu padėtis, kadangi Amerikos lietuvių formaliniai skaitos Sujungtų Valstybių piliečiai;

3) Prezidiumas mano, kad pačios reikšmingiausios Amerikos lietuvių partinės grupės Steigiamajam Seime atstovaujamos, jųjų partiniais viennimčiais Lietuvoje. Jų darbiu sustiprint Amerikos lietuvių galėtų savo partijų draugam siųst žmonių, kurie padėtų jų darbuotei komisijose ir frakcijose. Amerikos lietuviams tokioj prasmeį savais partiniais būtų labai naudingi ir yra laukiami.

J. Vileišis

REDAKCIJOS PASTABOS

LIETUVA IR JOS "PRIETELIAI."

Šiandien Lietuvos klausimas tapo pasauliniu klausimu. Viso pasaulio laikraščiai kasdien, ar šokią ar tokią žinutę apie Lietuvą pagarsina. Priėjo prie to, kad pati Tautų Lyga Lietuvos reikalui labai susirupino ir šiomis dienomis pašaukė Lietuvos valdžios atstovą, kad jis visą mūsų tautos reikalą nuodugniai išdėstytų. Ar iš to bus kokių pasekmių, parodys ateitis. Bet iš to visko aišku, kad Lietuva jau ant tiek susitvarkė ir sustiprėjo, jog su ja jau pradeda skaityties ir didžiulės valstybės. Reikia spėti, kad Tautų Lyga, išklausiusi teisingų Lietuvos reikalavimų, darys kokius nors žingsnius, kad Lietuvą pripažintų.

Lenkai, norėdami Lietuvai visiškos pražuties, visu smarkumų ėjo Lietuvos žemėn. Lietuvos kariuomenė buvo priversta pildyti savo šventą pareigą — ginti Lietuvos rubežius. Įvykus mušiams tarp Lietuvos ir Lenkijos ir pengalai nusvirus Lietuvos pusėn, pasaulis nustebė ir su sirūpino. Juk dar ir iki šiol buvo tokių, kurie manė, jog su Lietuvos reikalavimais nereikia skaityties, kad Lietuvai bus gera po rusų ar lenkų globa. Bet Lietuva aiškiausia prirodė, jog ji turi būti ir bus nepriklausoma. Tad, ir Tautų Lyga, iki šiam laikui, su Lietuva nesiskaita. Šiandien, jau pasiryžęs "mūsų tėvynės klausimą išspręsti", Lenkai tai matydami ir norėdami, kad Lietuvai nebūtų pripažinta nepriklausomybė, bet, kad ji būtų amžiamis pražudyta, varo nežmoniškai biauria agitacija prieš Lietuvos nepriklausomybę. Lenkai žino, kad alįjantai nepakenčia vokiečių ir bolševikų ir net tų, kurie su jais, kad ir mažai, bet bent kiek turi ką nors bendro. Užtat ir leidžia meh, kad Lietuva pro-vokiška, pro-bolševikiška, Lietuvai pagelhon einą bolševikai, vokiečiai, duoda amunicijos ir t. t. Beto, nori įtikrinti pasaulį, kad Lietuva esanti mažuė, silpnutė, kad Vilnius esąs jų, ne lietuvių ir t. t.

VEL Į DARBA.

Vasara, kuri ypatingai buvo graži ir maloni, baigiasi. S. L. R. K. A. daugumos kuopų darbuotė buvo gerokai su mažėjusi. Dabar jau laikas darbas išnaujo pradėti.

Pernykštė žiema S. L. R.

K. A. daug naujų narių davė. Ši rudenį reikia taip susitvarkyti, kad žiemai atėjus būtų galima sėkmingai varyti agitaciją už mūsų brangų Susivienijimą. Kiekvienam lietuviui katalikui turi būti išaiškinta susivienijimo svarba. Ateinančią žiemą darbą taip paveskime, kad mūsų organizacijos skaičių padvigubinamus.

PRIESINGI LIET. PASKOLOS PIRKIMUI.

Laisvamaniai nuolat daro neteisingus užmetinėjimus lietuviams katalikams. Jų laikraščiai pilni šmeižtų ant katalikų visuomenės. Ypač pastaruoju laiku "Tėvynė", S. L. A. organas, daug pamazgų išliejo ant katalikų. Ji kartojė, kad katalikai eina prieš Lietuvos valstybę, kenkia Lietuvos Laisvės Paskolai ir t. t. Nors "Tėvynė" ir jos sekėjai žino, kad jei kas Amerikoje Lietuvos nepriklausomybę išgavimo reikalais padaryta, tai padaryta lietuvių katalikų pa-

LIETUVA LIEPOS MĖNESY.

Kas ištisai ir nuolat gyvena Lietuvoj, tas ne taip aiškiai pastebi jos gyvenimo reiškinius bei atmainas. Mat ne dienos laiku valstybinio gyvenimo didesnės permainos įvyksta. Valstybės gyvenimas auga ir vystosi panašiai augalui augimui. Gyvenant užsieny ir tik kelių mėnesių laikotarpiais Lietuvos parvažiuojant, galima aiškiau pastebėti, kaip plėčiasi mūsų jaunos respublikos valstybinis aparatas, kaip vystosi visuomenės gyvenimas. Ir su malonumu galima pasigėrėti, kad Lietuva savo ištekliumi ir darbu nuolat gerina savo piliečių buitį. Vien iš Anglijos tegaudama menką truputėlį, ir tai daugiau moralio padariniū, negu materialės paramos, Lietuva suranda budus kaip padengti valstybės išlaidas ir išlaikyti savo nepriklausomybę, kuriai taip daug pavojaus gresia. Kaip tik pasiekė Virbalio stotį ir pasileidi Lietuvos traukiniu Kauno link, tuojaus įsitikini, kad mūsų Tėvynės gelžkeliai daug geriau sutvarkyti, nei prieš 8-9 mėnes. Nutiesta ganja tankus telegrafo ir telefono tinklas. Prisdinta pašto įstaigų, pradinų mokyklų ir gimnazijų. Miestuose nebėra to prekių bado, kaip pirmiaus būdavo. Bet-gi miestus sutvarkyti mūsų valdžiai buvo ir bus sunkiau, negu kaimus. Miestai tada esti tvarkūs ir svarsnai, kada visa šalis patiekia jiems užtektinai turto ir pelningo darbo. Dabar-gi visas Kaunas visas elgėtų, senų jaunų ir mažų. Miesto svarumui palaikyti truksta pinigų ir energijos. Kaunas su savo gražiomis apylinkėmis darytų labai malonų įspūdį, jeigu piliečiai galėtų savo nosį bent už poros kilometrų nuo miesto palikti. Dabar-gi nenoromis tenka nuosekliai ragauti cibulų, česnakų, silkų (jos neperseniai čia atsirado) ir iš po žemės cinančių "parfumų" maišytą "aromatą", kuriam iširti turėt vargo net Ženevos chemiškoji laboratorija. Paliuosavus lenkų ir rusų nuteriotus Rytų Lietuvos plotus, reiks ir ten prastiesti mūsų valstybės įstaigų tinklą. Nuolintas Vilniaus kraštas negalės nieko kito valstybės išdūi suteikti, kaip tik nuostolių. Todėl ir kalbama, kad be vidaus, o gal net ir užsienio paskolos nebus galima gau-

LIETUVOS REIKALAVIMAI

stangomis, vienok jinai savo skaitytojus klaidina, perstatydama katalikus šiojais ir tokijs.

Gi kuomet tautininkų organizacijos, kurių priešakiję stovi pati "Tėvynė," visai pareiškia, kad nerems Lietuvos Paskolos, "Tėvynė" ramiai ir tai žiuri, tokios rūšies rezoliucijas be jokiu pastabų deda savo skytynam. S. L. A. 9-to Apskričio nepaprasto suvažiavimo, laikyto 8 d. rugp. Benld, III, protokole randame:

"9to Apskričio nepaprastas suvažiavimas rekomenduoja Pildomajai Tarybai, kad nepirkty Lietuvos Paskolos Bonų už S. L. A. pinigus. Išleidimas pinigų ant valstijos bonų nuostolių daro, nes bonai nustoja savo vėrtės, o šiaudien Lietuvos valdžia dar nėra pripažinta ir jos padėtis yra kritiška. Priimta."

Ši rezolucija įdėta be jokios redakcijos pastabos. Reiškia, kad "Tėvynės" redakcija sutinka su S. L. A. 9tu apskričiu, jog nereikia pirkti bonų. Lietuviai katalikai perka Lietuvos Laisvės bonus ir kitus ragina pirkti, delto kad Lietuvos padėtis kritiška, delto kad Lietuva nėra pripažinta. Gi tautininkai, mat, visai priešingai mano. Užtai, kad Lietuva kritiškoj padėtyj, jie atsiskaso suteikt jai pagalba!

Vyrai, nedarykite juokų. Jei patys nenorite tautos labui dirbti, tai bent kitiems nekliudykite.

LENKŲ JUODI DARBAI

New Yorko Globe" rugsėjo 16 d. talpindamas tulo lenko Richard Ordynski raštą, priklauso Lietuvos nepriklausomybę, padėjo nuo savęs parastabą, kad tai lenkų propa-

GAUDOS RAŠTAS

"New York Tribune," rugsėjo 18 d. savo skiltyse idėjo gerai žinomo lenkų agento Frank H. Simonds straipsni, kuris begėdiškai užsiupo la ant lietuvių, lenkus padangėsna iškeldamas. Jisai rašo, kad Lietuva Lenkija ir todėl Lenkija šian dien naujai atgimusi turinti vėl ta uniiją atnaujinti. Gir di, lietuvių-lenkų uniija tiksliai išardė musai ir vokiečiai. Lietuva negalinti ir neturinti teisės šalintis nuo Lenkijos ir eiti savystovybės keliu.

Kiekviename to Simonds'o straipsnio sakinyje meluojama. Išrodo, kad Simonds'as pražutinas Lietuvos raštus gamina už lenkų pinigus. Kitai ir buti negali. Vargu atsirastų kitas tokis, kuris liuosnoriai vieną tautą aukštinti, o kitai pražutį rengtų. Tą daro lenkų leidžiami milijonai, kad tik mus pražudytų.

Lietuva daug kraujo išliejo besigindama nuo bolševikų ir vokiečių. Kaip vienų, taip ir kitų lietuvių begalo neapkenčia, vienok lenkai, savo agento Frank Simonds'o lupomis pasauliui kalba, kad lietuvių gina išvien su bolševikais ir vokiečiais.

Lietuvos misija Amerikoje butinai turėtu duoti rimtus ir pamatytus atsakymus į tokius lenkų melaginius raštus. Dabar svarbu netik ant neteisingu užmetinėjimų atskėnėti, bet reikėtu kuomsmarkiausia agitacija pavaryti per amerikonus spaudą, kad Jungtinės Valstijos tuoj pripažintų Lietuvos nepriklausomybę.

CIČERINO ATSAKYMAS

JUNGT. VALST. NOTĄ.

Čičerinas, bolševikų užsienų reikalų ministeris, atsakymas į Jungtinių Valstijų sekretoriaus B. Colby rusų-lenkų santykių reikale notą sako, kad Colby daromų skirtumų tarp Lenkijos, Suomijos, Armenijos ir kitų tautų, tiesiog negalima suprasti ir tas esą daroma neturinti užtektinai informacijų apie tikrus faktus Rytinėj Rusijoje. "Ponas Colby mano, kad Lenkijos, Suomijos ir Armenijos reikalavimas nepriklausomybės yra legalis, delto kad jos buvo prievarta prie Rusijos prijungtos ir kad jų atskyrimas nepriskalsta prieš Rusijos teritorijos teises." Toliau Čičerinas sako: "Sekretorius mano, kad kitos Rusijos caristų prispaustos tautos nebuvo prijungtos po prievarta ir kad azerbeidžanų, lietuvių, latvių, estonų, ukrainiečių žmonių reikalavimas formoje pilnos nepriklausomybės ar federacijoj su Rusija, yra nelegalis."

Žodžiu, bolševikai labai kritiškaai atsina į Colby notą ir labai aštriai į ją atsako.

PRUSŲ LIETUVIŲ JAUNIMAS.

Ir Prusų Lietuvos jaunimas atbudo. Suorganizavo jaunimo draugiją "Jura," išleidžia kas antrą savaitę nedidelį, bet gražų jaunimo laikraštuką "Darželis."

Kad tas jų gražus pradėtas darbas augtų ir bujotų, Didžiosios Lietuvos ir Amerikos lietuvių jaunimas privalėtų juos finansiniai paremti. Jie tos paramos štai kaip prašo:

MAŽOJI LIETUVA.

Mažoji Lietuva. Martinas Glazė Klaipėda (Memel) Hospitalstr. 15, II.

Kun. Pr. Zabiela

Vienas iš seniausių Amerikoje buvusių lietuvių moksleivių tarpo sėkmingai užbaigė Rymo universitetą "de Propaganda Fide," teologijos skyrių.

Kun. P. J. Zabiela gimė 1876 m. Oniunų kaime, Debeikių parapijoj, Utenos apskrity. (Kano red.) iš Utenos apskrity. Pranas, savo gerąjį prietelį p. Jurgį užbaigęs pradinę mokyklą labai Misisiečių Yonkers, N. Y., 1916 m. meldė tėvą, kad ji leistų į gimnaziją išvažiuoti Ryman.

LIETUVA IR JOS "PRIETELIAI."

"Mažosios Lietuvos jaunimas, jo ir dar pridurė: tavo vieta bus prieš žagrės. Vaikai nors labai skaudus buvo atsakymas, bet nieko daugiau neliko daryti, kaip tik pildyti tėvo paliepimą. Ir taip P. dirbo ant ukės per kelėt metų.

Nepasitenkinimas ukės darbu kas kart labiau ir labiau slėgė jo siekį, mat didelis troškimas prie mokslo nedavė jam ramybės. Tarsi suklyte sakė P.-kui kas tai: "apleisk ukę, o važiuok miestan."

Pranciškas meldžia tėvo, kad ji išleistų į miestą, nes gal ten pasiūkės užsidirbti kiek pinigų ir tada galės pradėt mokinies. Po ilgo meldimo gavo leidimą. Pranciškus atsiūrė Odesoj. Čia gavęs darbo kokį tai dirbtuvėj dirbo ir taupė pinigus. Laikui bėgant pasitaikė gauti tarnystę prie Odesos universiteto. Čia jam labai patiko, nes papuolė į pat apsvietos centrą. Tuojaus susipažino su tiom laik esančiais lietuviams studentais tam universitete. O kas-gi nežino Lietuvos moksleivų, kaip jie moka dailiai dirbti, bet nuolat stip-paraiginti prie mokslo!

Pranciškus su tarnyste pradėjo imti ir privatinės lekeijas nuo studentų. O taipgi su daleidimū valdžios klausė nekurių lekeijų. Ir taip po keleto metų dšimuiše iki 5 klesų gimnazijų. Ir manė pastoti Vilniaus Dv. Seminariją. Bet užtikybinius dalykus turėjo apleisti Rusijos sieną. O jei ne, tai gal but reikėję pamatyt Sibiras.

Atvykęs Amerikon be skatiko dirbo sunkiai fabrike, ir susitaupes ketelų dolerių sumanė pastot į seminariją. Tuo reikalu kreipė prie nekurių klebonų, bet gavęs gan priecias patarimus juo užmanymams, ranką mūstelėjęs išėjo su liudna širdžia...

Kaip ten nebut, Pranciškus sumanė be jokio patarimo susirast budę. Na, ir susirado. Nuvažiuo Kanadon, ir kvotimus išlaikė Montrealiuje, pastojo į Sv. Juozapo Semin., paskui Loretto, Pa. ir pagaliau Orchard Lake, Mich., lenkų sem., kur mokėsimis filozofijos.

Pranciškus su lenkais nekaip su gyvenuo. Pradėjus pragyvenimui, kelti, ir įansdamas finansinjam, ne kaip stovys, perleičęs vakacijas pastėvų ukintinkų mažžemių. Pranas, savo gerąjį prietelį p. Jurgį užbaigęs pradinę mokyklą labai Misisiečių Yonkers, N. Y., 1916 m. meldė tėvą, kad ji leistų į gimnaziją išvažiuoti Ryman.

LIETUVA IR JOS "PRIETELIAI."

kurie esti labai palinkę kiekvieną privatę žmogaus pastangą suvalstybinti.

Su džiaugsmu galima pastebėti, kad Lietuvoje vaidžia nesimaišio į visuomenės organizacijų augimą, jei tik tos organizacijos neregia kokių maistų prieš valdžią ir įstatymus. Amerikos įstatymai, rodos, ir-gi tas pašias laisves garaantuoją. Amerikos valdžios atstovai ir nesileidžia į viešus gimėus del visuomenės įstaigų. P. Vileišis yra linkęs kitaip protauti, tik labai abejotina ar šis jo originalumas padidina norą Valstybės Paskolos bonus pirkti.

Lietuvos katalikai nerimastavo, kai užgirdo, kad pono Valdemaro "gražtas" išvarino Tautos Fondui apie 40 tukst. dolerių. Jie turi priezasties ir dabar nerimauti, kad ateina žinių apie pastangas vėl netiksliai Tautos Fondą aptuštinti. Musų valdžia skiria pinigų visiems spaudos reikalams ir biurams, kur jie tikslo pasiekia, kaip Danijoje, Berline, Paryžiuj ir kitur. Jei tokiam biurui Amerikoje valdžia nesikiria lėšų, tai gal ji randa, kad tos lėšos kitiems reikalams gali but naudingiau suvartojamas.

Amerikos lietuvių katalikai privalo ypatingai rūpintis Tautos Fondu, nes jis kuonevisų Lietuvos visuomenės kultūrinų įstaigų vieniatelė viltis. Turiu omeny mokslių ir mokyklas. Atvažuotas Vilnius su visais Rytainis ištrokė mokslo ir švietos. Katalikiška Lietuva permaža turi savo inteligentijos. Trys milijonai lietuvių katalikų stovės ant molinių kojų tol, kol neturės užtektinai katalikų advokatų, daktarų, inžinierių, ekonomistų, mokytojų savę gimnazijoms ir profesorių savo universitetū. Lietuvos žydai, kaip jiems ir pridera, jau turi gana savų mokyklų, gimnazijų. Tai ir katalikams negalima atsakytai to, kas jiems šventai priklauso. Todėl Tautos Fondas turėtų nuolat augti, kad galintai paremtų musų žmonių kultūrą ir mokslo. Tik įsivaizdinkim, kiek mes esam atsilikę nuo augštos kultūros tautų! Sveicariai vienam milijonui gyventojų turi arti 3 tukstančių augštojo mokslo studentų, Čekai-Slovakai — arti 2 tukst., Jugoslavai — pusantrū tukst. Kad pasivyti, pavyzdžiui, čeko-slovakus — musų 3 milijoni katalikų privalėtų turėti apie 6 tukstančius studentų ir bent 3 augštiasias mokyklas (universitatus in institutus).

Dabar tokios mintys svajonėms panašios. Bet jei Tautos Fondas įstengs rimtai susidėpti musų studentiją, mokyklas ir kitokias naudingas visuomenės įstaigas bent per 20-30 metų, tai daug svajonių gyvenimo faktais taps.

LIETUVA IR JOS "PRIETELIAI."

sumegsti. Aukšimū kiek atpigus, Amerikos lietuvių doleris įgautą dar didesnės reikšmės. Tą turėtų suprasti ir lietuviai-amerikiečiai ir greičiau sunėsti 5 milijonus dolerių paskolos, kuriuos jie užsibrižė savo Tėvynei paskolinti.

Nors taikos sutartis su rusais jau pasirašyta, bet nusiginkluoti Lietuva negali. Afbulaj, ji turi nuolat didinti savo armiją tol, kol su lenkais bus del sienų susitarta. Juk nėra jokių garantijų, kad sustiprėję lenkai vėl Lietuvos nesibriaus.

Lietuvos visuomenė labai įdomanija žemės klausimas. Darbo žmonių troškimai pradeda pildyties. Agr. A. Stulginskio sumanymas aprupinti žemę visupirma kariškiaus, o paskiau ir kitus bežemius ir mažžemijs, jau pradėtas vykinti. Simtai, o gal jau ir tukstančiai, karėvių jau gavo žemės. Jų vardus skelbia "Kariškių Žodis." Žinoma, žemės reforma ir darbininkų tinkamas aprupinimas — ne viėnų metų darbas. To tik karštuoliai social-demokratai muduoda nesupranta.

Prieš St. Seimaj susirinkiant netruko pirktų pranašų iš tautininkų-liberalų tapo Lietuvoj ir Amerikoje, buk Seimas be "tilto" ir be "smegenų" išsirsąs, busianti revoliucija ir t. p. Šie pranašavimai neįsipildė. Krikščionių-demokratų ir socialistų liudininkų blokas pasirodė gana galingas ir patvarus. Jis sudaro tokią žymią Seimo daugumą, kuri duoda garantijos sėkmingam valstybės darbui, nežiurint tuščios kritikos iš dešinės ir kairės. Dalys rimtesniųjų dešiniųjų (Pažangos, Santaros) ir-gi nepabugo dabartinei valdžiai sandarbininkauti. Ir, man rodos, tas darbas nei kiek jų įsitikinimams bei idealams nepakenks, o valstybei naudos visgi suteiks.

Šios žodžius berašant gauta žinių, kad musų vėliava jau iškelta ant Gedimino kalno ir 20 amonų šuvių pasveikiinta. Galima spėti, kad pavasary jau bus rinkimai į Seimą ir Rytų Lietuvoje, kurie pakeis šiek-tiek dabartinę jos sąstatą.

LIETUVA IR JOS "PRIETELIAI."

Jau nuo kovo mėnesio Lietuvos katalikų darbuotojai girdi, kad Lietuvos Misijos Washingtono šefas p. Vileišis nekorektingai elgiasi su Amerikos Betarvių katalikų įstaigoms. Nei vienas musų valstybės atstovas taip nesielgia su visuomene, kaip p. Vileišis. Matyt dar neįsiųko jame Rusijoj augintas autokratizmas. Prie autokratizmo pridėjus socializmą tankiai galima sudaryti tokius tipus,

Atvykus Ryman karo laike neap- sakamai daug varto datyrė. Pri- ejo net žolėmis maitinties (nes per karą Italijoje buvo išėjus iš mados mėsa, sviestas o net ir duona).

O 11 d. liepos Rygoj tapo pa- žventintas kunigu, per Jo Malony- bę Vyskupą Edvardą O'Rurke.

Po įvertinimai parvažiavo savo gimtinėn atlaikyti pirmieji. Ir pa- sisiekėjęs pas tėvą bei gentes grįs pas savo Ganytoją.

Reikia tikėtis, kad kun. Praneš- kus bus geriausias prietelis darbi- ninkų bei moksleivių. Atjas kar- tai jų visus vargus, o ypač delto, kad jis pats tų kartųbyų datyrė. Todelei man tik pasilieka naujam Kristaus tarau palinkėti ilgiausiu metų.

bešalim dirba budamas Lietuvoje. O socialistai skelbė, kad jau — su- grįžo prie atgailos už savo kaltes.

Kas gi tame kaltas? Juk pirma- jie buvo artimiausi lietuvių drau- gai. Atsiminkime, kad ne perse- nuiai tas "tevelis" savo laiske iš Lietuvos, budamas ambasadoriumi Latvijoje, galiausiai nusiskundė, kad jam prisijėjo iškerti "taurę kar- tamo" kas link latvių santykių su lietuviais.

Kas nepamenate, kaip mūsų lai- svamaniai šaukė už prijungimą latvių prie Lietuvos ir visokius plenus dirbo, o savo privatinuose pasikalbėjimuose džiaugėsi, kad su- sivilijus su latviais laisvamaniai iškiš šposų katalikams, tapdami liuteronais (protestonais). Ir ne kas, kitas kaip tik tokia nešvari- mus kaimynų politika privedė latvių prie žiauriausių priemonių kovoję su Lietuvos žmonėmis.

Vienai šneka, kaip daro

Jeit mes katalikai pažūrėsim į savo kaimynus tautininkus, kaip sakant laisvamanius, tai mes anot priežodžio, atrasime "užkastą šuniuką."

Tik gerai įsivaizduokime kokiais maloniais žodeliais kalba į katali- kus prie bendro veikimo Lietuvos labui, rodosi, kad angelai. Kalba, tol, kol jie neturi vėsaus bendro- kiam veikime, o labiausia pinigų- kame klausime. Taip kaip musės ant medaus kimba, matydami kur nors keletą centų. Jie skverbiasi į katalikiškas organizacijas, į visoki- kias bendroves ir papuolę į bent kokį komitetą nežūrėdami nė į mel- lės artimo, nė tautos, panaudoja savo nešvarią politiką. Jau nekal- bant apie mažas draugijas, turim pavyzdį iš lietuvių dienos pinigų suvartojimo, bendrovė ir t. t.

Šiandie mes matome, kaip jie vienas po kitam skverbiasi į viso- kius vėdus. Čia nori už pakalbėti apie tėvą laisvamanį p. Šliupą (žinoma, koks tėvas, tokie ir vai- kai). Iš paviršiaus žiūrėt, rodosi, kad jis džiūžiausias darba nuveik- dėl Lietuvos r žmonių; daž- nai tenka susidurti su katalikais, kurie įsitikrinę, kad "tevelis" tai

Katalikai vis kenčia. Vieni ne- perrato laisvamanų triksio, kiti ne- nori su paiku ginčyti vėsti, o tretii visškai neaprasdami jų vilgys- tės duoda save išnaudoti. Kožnas randa sau galę, kas perdaug trokšta neteisėtai įgyti.

P. Šliupas giriasi, kad buk Kau- kurie įsitikrinę, kad "tevelis" tai bešalim dirba budamas Lietuvoje. O socialistai skelbė, kad jau — su- grįžo prie atgailos už savo kaltes.

Jeiigu taip, tai labai yra nandin- gas užnarymas sutverti tokias ben- droves. Bet dėja! Mes matome, kad daugelyje vietų sandariečiai su- rengė markrut del minėto "gene- ralio agento" ir tuomi vilioja katali- kų ir savo pinkles, nes mato čia labai "riebų kasnį" vėl nuo katali- kų gaėti.

Kaune, Vasario 23 dieną, k. m., maža lakunų dalis, sukurstyta Lie- tuvos priesių, sukilo ir bandė sunai- kinti turtingus Aleksoto sandėlius. Samuel'is Harris'as suprasdamas, kad Lietuvos priesiai sunaikindami Aleksoto sandėlius, susilpnins Lie- tuvos kariuomenę ant tiek, kad ne- galėtų atlaikyti priesių užpuolikus, patsai pasisulė stoti pagalbon, i- dnt apgnytis už valstybės turtą, ir sulaukius sukilėlius.

Harris'as nuvyko. Aleksotas už Nemuno pas pačius sukilėlius. Po baltos derybės vėlėly, įsiai atėjo pas sukilėlius patirti jų geismus ir skriaudas, kad surauds skriaud- das — jei buvo kokos nors skriaud- dos — galėtų pranešti apie tai Lie- tuvos vyriausiajam kariuonkiui. Har- ris'as patyręs dalykus grįžo atga- lios, bet tie sukilėliai, kuriems ru- pėjo ne Lietuvos gerovė, bet Lie- tuvos papultis, kad šio amerikiečio teisingas ir nuoregis budas per- matų jų nelemus darbus, žinojo jie irgi, kad jie yra kalti ir pir- miau, negu duoti pasauliui žinoti apie jų pavarkitiskus darbus iš- lupų užsitikindio ir neprietarimo amerikiečio, jie palėdo 15 šuvių į jį. Jaunikaitis susiėbavo ir kaito pakirstas nuo šviniųjų pavarkitų kulkių.

Atsišaukimas

Geagužės 1 dieną k. m., Wa- shingtono, ant garsiujų Arlington kapinių, tapo palaidotas žuvęs Lie- tuvoje už Lietuvos laisvę vyresny- sis liutenantas Samuel'is Harri- s. Samuel'is Harris'as, sunus žy- mios Amerikiečių šeimos (jo pirtakuno vardu pavadinta ir miestas Harrisburg, Pennsylvania valstijoje), pasibaigus pasauliniui karui, nukeliavo Lietuvon pasisu- lyti kariuoti už Lietuvos nepri- klausomybę. Kaipto narsus Tadeus Kosciuszka, kursai, nežinomas emi- grantas iš tam amžiuje mažai ži- nomos Lietuvos — nukeliavo Ame- rikon 1776 m. kovoti už Amerikos laisvę, taip Samuel'is Harris'as, nežinomas, bet narsus ir gabus A- merikietis, nuvyko Lietuvon ka- riuoti už mūsų Lietuvą. Harris'ui mūsų kalba buvo kuone visai nesu- prantama, ir mūsų žmonės mažai žinomi, bet Samuel'is Harris'as ži-

nojo, kad Lietuvos tiksliai yra gar- bingi ir teisingi, ir tikėdamasis į lietuvių ir Lietuvos teisę prie nepriklausomybės Samuel'is Har- ris'as prisidėjo prie Lietuvos ka- riuomenės ir drasiai kovojo prieš Lietuvos priesius. Neėmė ilgai Lie- tuvos žmonėms pamylėti šį links- mą, mandagų, drasų jaunikaitei, kursai dėl Lietuvos laisvės apledo savo gražius namus, mylimus tėve- lius ir draugus, ir nukeliavo sta- tyti savo krutinę prieš priesius gar- bingos Lietuvos.

Kaune, Vasario 23 dieną, k. m., maža lakunų dalis, sukurstyta Lie- tuvos priesių, sukilo ir bandė sunai- kinti turtingus Aleksoto sandėlius. Samuel'is Harris'as suprasdamas, kad Lietuvos priesiai sunaikindami Aleksoto sandėlius, susilpnins Lie- tuvos kariuomenę ant tiek, kad ne- galėtų atlaikyti priesių užpuolikus, patsai pasisulė stoti pagalbon, i- dnt apgnytis už valstybės turtą, ir sulaukius sukilėlius.

Harris'as nuvyko. Aleksotas už Nemuno pas pačius sukilėlius. Po baltos derybės vėlėly, įsiai atėjo pas sukilėlius patirti jų geismus ir skriaudas, kad surauds skriaud- das — jei buvo kokos nors skriaud- dos — galėtų pranešti apie tai Lie- tuvos vyriausiajam kariuonkiui. Har- ris'as patyręs dalykus grįžo atga- lios, bet tie sukilėliai, kuriems ru- pėjo ne Lietuvos gerovė, bet Lie- tuvos papultis, kad šio amerikiečio teisingas ir nuoregis budas per- matų jų nelemus darbus, žinojo jie irgi, kad jie yra kalti ir pir- miau, negu duoti pasauliui žinoti apie jų pavarkitiskus darbus iš- lupų užsitikindio ir neprietarimo amerikiečio, jie palėdo 15 šuvių į jį. Jaunikaitis susiėbavo ir kaito pakirstas nuo šviniųjų pavarkitų kulkių.

Tuojaus po Lietuvos Atstovybės pranešimo laikraščiuose apie Saku- el'io Harris'o apgesulimą ir did- vyrišką mirtį, pasipylė patarimai ir da kiti jau su aukomis — pa- tariant kad tarpe Amerikos Lietu- vių turį renkami pinigai pastaty- mui tinkamo paminklo atminčiai Samuel'io Harris'io. Pasinaudojant šiais patarimais, liko sutvertas Samuel'io Harris'io Paminklo Fon- do Komitetas iš Washingtono ir Baltimorės lietuvių, ir Gebamų Ponu Jonu Vileišiu Lietuvos At-

Tuojaus po Lietuvos Atstovybės pranešimo laikraščiuose apie Saku- el'io Harris'io apgesulimą ir did- vyrišką mirtį, pasipylė patarimai ir da kiti jau su aukomis — pa- tariant kad tarpe Amerikos Lietu- vių turį renkami pinigai pastaty- mui tinkamo paminklo atminčiai Samuel'io Harris'io. Pasinaudojant šiais patarimais, liko sutvertas Samuel'io Harris'io Paminklo Fon- do Komitetas iš Washingtono ir Baltimorės lietuvių, ir Gebamų Ponu Jonu Vileišiu Lietuvos At-

Lietuvo Nepriklausomybės Reikalais

L. R. K. Federacijos sušauktas suvažiavimas Washingtono Lietu- vos nepriklausomybės apginti įvy- ko, nusisekė kuogeriausiai.

Ivairių įvairiausių nuomonių mūsų atstovai tėvynmeiliai Ameri- kos piliečiai iš visų Amerikos kraš- čių atsiumė apie 100 atstovų, kurie 3 dienas atsidėję kariavo prieš kiliutis laisvai Lietuvai daromas.

Smaugu buvo išvysti uolij Lietu- vos laisvės ir nepriklausomybės ap- gyrynė cilėse ir mūsų socialistų at- stovus Man, Amerikos liet. Kat. Kunigų Vienybės pirmininkui, griaunant sunkiausias mūsų dar- bai pastatytas kliutis, teko turėti pagalbiniais asmenis, kurie iki šiol Amerikos lietuviams buvo žinomi kaip uolūs socialistai ir laisvama- niai-tautininkai.

Suvažiavime sriovių ir luomy- ginai buvo pamiršti. Katalikai dir- bo grėta laisvamanių daktarų, ad- vokatų, kunigai lygiai nešė našta gentkartės žiuri į Kosciuszka. Tad Amerikos lietuvių, pasinaudokite šia proga parodyti pasauliui, kad nėra reikalo tolymai atėičiai paro- dyti mums lietuviams mūsų prie- dermę: pasinaudokime šia proga dabar, kad ateityje kokia kita tauta negalėtų skelbti, kad tai Samuel'is Harris'as žuvo kovodamas už jos laisvę.

Pasitikime, kad visi Amerikos lietuviai prisidės su savo skatiku prie šito garbingo darbo. Visų lie- tuvių aukos bus smulkmeniškai laik- raščiuose paskelbtos, kaip lygiai ir visos išlaidos. Siųskite aukas čekiais arba pinigais vardu "Samuel'io Harris'io Paminklo Fondo Komite- tas." ir aiškiai paminkite lai- kuose, kad auka yra Harris'io Pa- mindko Fondui. Adresuokite visus laiškus "Lithuanian Legation, 703 — 15th St., N. W., Washington, D. C.

Lietuvantas Harris'as nesigai- lavo paaukauti savo gyvastį dėl Lie- tuvos, ar jungs bus, gaila paau- koti skatikus jo atminčiai? Samuel'io Harris'io Paminklo Fondo Komitetas Per V. Venciuviene, Pirmininkė.

nykime, kad jau atlikta visa mūsų užduotis, kaip Lietuvos nepri- klausomybės bienuolių.

Nereik pamiršti, kad mūsų tėvy- nės prieai skaitlingi ir galingi, taigi neustokime nepabaigę dar- bo.

Rengkimės, broliai lietuviai ir sesutės lietuviės, kad milijoną Ame- rikos piliečių parašų, reikalaujan- čių Lietuvos nepriklausomybės, ga- lėtume įteikti Amerikos valdžiai pasirodydami nevien kuodidžiau- sioje vienybėje bet ir su didžiausiu mūsų pačių ir kitataučių, tikičių ir Lietuvos laisvę, skaičiumi.

Tadgi rengkimės Washingtonne ne šimtais, bet tukstantais nat die- nos, kada bus įteiktas milijonas parašų. Visi mūsų profesionalai, netik kunigai bet ir daktarai ir ad- vokatai ir biznieri, ypač turting- gesnieji, nevien lietuviai bet ir sve- tintaučiai, tebuna tą dieną su mu- mis Washingtono ir padeda mums Lietuvos nepriklausomybės pripa- žinimą išgauti. Gaukime, kokius tik galime, įtekingus valdininkus, mokslinekus, atsižymėjusius šios šalies piliečius.

Visi stokime už laisvą, nepri- klausomą Lietuvą, o išties ji bus greitai laiku pripažinta nepriklau- soma Washingtono valdžios.

Ji darba, Amerikos piliečiai. Jur- gio Washingtono idealai tebuna ir Lietuvoje įvykinti.

Kun. A. Mikulas, Komisijos narys. P. S. Diena parašų įteikimo bus pagarsinta, kaip veik gausime ži- nią iš Washingtono.

ŠIS = TAS

Vienas darbuotojas, aplesdamas Brooklyną, pasisakė įsimylėjęs į visas Brooklyno lietuvaites. Well, jei jis but įsimylėjęs tik į vieną, spėjame, jo iš čia ir su kačiargu butum neiskrapstęs.

Visiems žinoma, kad žuvėle ka- rosas mėgta dumblė. Tad nenusi- stebėkite, kad karoso Brooklyne nebėr — jis Chicagoj.

Guo "kniaz" buvo Karosą pa- gyven, iš jo ištrukęs pateko Brook- lyną, gi iš čia papulė Chicago bučim.

Netik lenkai lietuvii pabugu, bet ir prancuzai: per Prancuziją lietuvių važiuoti nebeleidžia. Buotė.

Chicago tautininkai besigirda- mi, kad tautininkai ir socialistai st- dardo 90% visos lietuvių inteligenti- jos, šaukiasi socialistus vienybėn. Nabagai tie mūsų laisvamaniai, jie vienytusi su pačiu piktuolu, kad tik sekmingiau katalikus galėtų nai- kinti. Turbut jiems giltinė į duris baldoja, kad taip strikinėja? Ir kurgi ne! Jų spauda tikrai džiava apsirgo: čiecinėis jan kojas pa- kratė, bostoniškė puszgė, brook- lyniškė išblyskus... Vyručiai, dary- kit "sojuz" su Trockiū, kitai bus bloka!

Ponaitis.

Apie sąlygas išstojimo į Lie- tuvos mokyklas.

Daug kas iš Amerikos lietuvių y- ra klausęs Lietuvos Atstovybės, ko- kiomis sąlygomis Amerikos mo- kykių mokiniai gali but priimami į Lietuvos mokyklas, ko ten mokina ir t. t. Svetimo ministeris, K. Bi- zauskas, ir tuos klausimus šiaip at- sako per Užsienio Reikalų Ministe- rą (raštas iš Liepos 21 d., 1920 m., N-3549):

- 1. Anglų kalbos mokoma taik kai- kuriose Lietuvos aukštesnėse mo- kyklose.
- 2. Priimant į atitinkamas klases Amerikos lietuvių moksleivius ne- bus daroma kliudžių, tik bus atsi- žiurima į tai, kad jie galėtų pasek- mingai tęsti mokslą toliau.
- 3. Išėję mokslo Amerikoje nau- dosis lygiomis teisėmis su išėjusiais atitinkamas mokyklas Lietuvoje ir kitur.

Svetimo Ministeris (Pasirašo) K. Bizauskas Už Departamento Direkterių Kuodaitis. J. Vileišis.

Stipri valdžia Lietuvoj galutinai nusistovėjo. Jos rankose valstybės išdas, istaigos ir valstybinė politika. Respublikos piliečiams palieka pildyti šalies įstatymus, mokestimis ir paskolomis palaikyti valstybės gyvavimą, o aukomis tvirtai remti visuomenės istaigas, kurios atlieka naudingus žmonėms darbus. Didnesnes sumas iš Tautos Fondo išberti į kiauirus politikos maišus, be aiškiai nu- matomos realės naudos, butų anachronizmas, prasielenki- mas su tikrais mūsų visuomenės reikalais ir aukotojų noru. Pirmiau, ypač kol nebuvo suorganizuoto valstybi- nio aparato, tokios išlaidos buvo pateisinamos, bet dabar prieš visus diplomatus pasikešinimus Tautos Fondą de- vyniais raktais reik užrakinti ir paieškoti naudingesnių iš- laidoms vietų.

Agitacija Amerikos spaudoje tuolabiau nustoja reik- šmės, kada paaiškėjo Amerikos kabineto nusistatymas Rusijos klausimu. Naivu butų manyti, kad keliolika lai- kraštinių straipsnių įtikins p. Wilsoną ir p. Colby, jog ir Lietuvai reikalinga nepriklausomybė. Amerika tik tada pripažins mums nepriklausomybę, kada ji įsitikins, jog nebegalima atstatyti nedalinamos Rusijos. Tokių įsitiki- nimų galėtų Amerikai patiekti gen. Wrangelio žlugimas ir nuolatinis stiprėjimas Rusijos pakraščių valstybių, arba prezidento rinkimai galėtų išstumti Amerikos priešai- kin mažoms tautomis palankesnę vėrą. Bet tai ateities klausimas, o mums privalu dabartimi gyventi.

SUVAŽIAVIMAI IR KONGRESAI.

Rugpjutyje daug įvairių kongresų ir suvažiavimų Eiropoje buvo. Paminėsim tik kiau kuriuos jų.

Rugpjūčio 1-7 d. Kaune buvo didžiulis Lietuvos atei- tininkų kongresas, sušauktas 10 mtų atėitininukų darbui- tei paminėti. Kelios komisijos rengė kongreso darbams projektus, sumanytus ir referatus. Buvo tikimasi suva- žiuosiant apie 500 katalikų baigusiu ir dar einančių aug- stuosius ir vidurinius mokslus. Apie kongreso darbus dar neteko žinių gauti.

Per devynias dienas tęsėsi ir rugpjūčio 7 d. baigėsi Beatenberge (Šv). Pasaulio Krikščionių Studentų Fede- racijos suvažiavimas, kurs atstovavo 200,000 organizuotų krikščionių studentų. Dalyvavo 95 atstovai nuo 37 tautų. Išskyrus Albaniją ir Lenkiją, visos, senos ir jaunos, Eiro- pos valstybės čia turėjo savo atstovų. Daug atstovų buvo

ir iš Amerikos, Australijos, Afrikos ir Azijos. Iš Lietu- vos buvo 2 (stud. Vasiliūtė ir stud. Pakštās nuo Lietuvos ateitininkų). Beatenbergo suvažiavimas svarstė tarp- tautinius krikščionių studentų santykius, moralius ir ma- terialius studentijos reikalus ir išklausė įvairių tautų pra- nešimus apie tautinės krikščionių studentų organizacijos, taigi ir apie Lietuvos ateitininkus. Ypatinęs domės kreipė savę Indijos Japonijos ir Chinijos skaitlingi atsto- vai, studentai ir profesorai, kuriė labai sumaniai ir veiki- liai savo šalių krikščionis studentus atstovavo. Sekamą Kr. St. Federacijos suvažiavimą nutarta šaukti 1923 m. Chinijon, kad pagerbus chinų studentų darbštumą ir ap- sipažinų su krikščionėjančiais rytais.

Rugpjūčio 28 ir 29 d. Šveicarijos krikščionys-socialai darbininkai turėjo pirmą su kongresą Zueriche. Suva- žiavo 300 delegatų ir 60 svečių. Pirmininkavo p. J. Scher- rer, Tautos Tarybos narys (conseiller national). Svarbių kongresu referatų ir projektų parengė p. Haettenschw- iller, katalikų liaudės partijos generalis sekretorius. Manau svarbu čia paminėti p. Scherer'io rezoliuciją apie ekonominę ir socialę Šveicarijos reorganizaciją, kurią kongresas priėmė, butent:

"Pirmas šveicarų krikščionių socialų kongresas ener- ginai paskerbia visų produkeijos frankių socializaciją, kokią giria socialistai ir komunistai, bet tuom pačiu laiku atmets ekonominę kapitalistų sistemą, kuri remiasi pasi- pelnyimo idėja. Jis (kongresas) stovi ant krikščioniško solidarumo pagrindo ir nustato tokį ekonominį programą, kurio kertinis skmuo yra visų gyventojų gerovė. Įsigilji- jimai (les acquisitions) ir kainų nustatymas turi buti da- roma turint omeny visuomenės reikalus. Reikia remti ir praplėsti profesines federacijas ir organizacijas, nes jos sandarbininkauja solidarumo darbe." (liuosas vertimas iš prancuzų kalbos).

Ši rezoliucija praskambėjo įtekingesniuose Eiropos organuose (kaip "Le Temps," "Journal de Geneve," "L'Echo de Paris" ir kituose) ir padarė gilaus įspūdi- o. Galop, kongresas priėmė Tarptautinės Darbo Konfe- rencijos Washingtono projektus ir patarimus.

Italų liaudės partija nusprendė šaukti Italijon (gal Milanan ar Romon) viso pasaulio katalikų partijų ir sro- vių atstovus, kad įstebęs katalikų Internacionala. Kon- greso laikas dar nepaskirtas. Svarbu, kad ir Amerikos Liet. Katalikų Federacija čia butų atstovaujama.

WILSON'AS IR RUSIJOS PAKRAŠČIŲ TAUTOS.

Kada prez. Wilsonas paskelbė 14 punkų tarp kurių svarbiausias buvo punktas apie laisvą tautų apsisprendi- mą, jis tapo didžiausiu žmogum pasauly, ir kuri, kaip į pa- liuosutojų pranašą, žiarėjo visos paverttos tautos. Bet kaip didis nusistebėjimas ir kartus apsilvilintas apėmė liuosybę mylimas mažasias Rusijos tautas, kada jos už- girdo tą patį Wilsoną agituojant už nedalinamą Rusiją. Tik rusų juodašimčių liekanas palinksmino Amerikos prezidento nota. Maklakovas pirmas siunčia Washingto- nan savo "ačiu," kur tarp ko kito jis jako: "Mes esam laimingi konstatuoti, kad Amerikos valdžia prisilaiko nedalinamos Rusijos principo, neplečiant to principo tik į tas teritorijas, kurių atskiskyrimas pačios Rusijos pripa- žintas." Gi mažosioms tautoms beliktų į tai tarti: "Mes esam laimingos savo krauju sau nepriklausomybę iškovo- jusios."

Pilnai sutinkant su p. Wilsonu tose jo notos vietose, kur jis bolševizmą smerkia, vienok negalima suprasti ar jisai perskaitė prieš pasirašymą šias p. Colby redaguotas notos vietas:

"Šios (Rusijos) rybos turėtų jįmti visą seną Rusijos imperijos teritoriją, išimant tikrąją Finlandiją, etnogra- finę Lenkiją ir teritoriją, kuri, sulig sutarties, galėtų su- daryti dalį armenų valstybės; šių tautų aspiracijos yra teisėtos; kiekviena jų buvo prievarta aneksuota; jų pa- liuosavimas iš svetimų pavergėjų nebus joki agresija prieš Rusijos teritoriales teises ir jau gavo patvirtinimą vie- šios nuomonės visų liuosųjų tautų."

Tokių stambių klaidų istorijos profesorius negali da- ryti. Drašiai galima sakyti, kad notą redagavo p. Colby, rusų juodašimčių įkvėpimu apimtas.

3. Netik Lenkija, bet kartu ir Lietuva prievarta prie Rusijos priskirta. Tai ir p. Wilsonui turbūt nepaslaptys.

Vėlgi, kas nežino ilgų Ukrainos kovų prieš Rusiją, Lenkiją ir prieš bolševikus! Kiek ši 35 milijonų tauta pritrė vargų, bado, epidemijų! Kiek ji praiejo ašarų ir kraujo! Ciniškas diplomatų pasaulis gal but rengiasi tuose kraujuose pasimaudyti, o 14 punkty autorius ramiai sau notas pasirašinėja, kad laisvuosius vėl vergais padarius.

Azerbaidžanas, Gruzija, Estonija, Latvija, Lietuva, Gudija ir Ukraina, nuo Baltijos iki Persijos rybų 60 milijonų žmonių didžiausiomis aukomis ir milžinių heroizmu daužo tyranijos ir vergijos ledus, vis dar tikėdami šventai liuosybei žmogaus, o Didžios Respublikos prezidentas savo notoje suteikia joms "paskutinį patepimą." Kaip tai gražu! O kiek garbės laisvam 20-tam amžiu.

Žinome delko taip. Amerikos kapitalizmui nepatinka Anglijos kapitalizmas, nemalonūs ir japonų smurpazai. Tad prieš tiedi reikia pastatyti ant kojų Šiaurės Meškinas, o sudriskusį jo kailį sulopyti Lietuvos ir kitų tautų skurelėmis, kad Meškinas nors iš paviršiaus atrodytų galingas.

Nėra abejonės, kad taip sulipdyta Rusija pradėtų svajoti apie Konstantinopolį ir api Indiją. Rusijos svajones realizuoti padėtų Vokietija, kerštu apsvaigusi. Vokiečiams vadovaujant, susivienytų du milijoninio ir tyranijos okeanai. Atgimtų šventoji Sąjunga. Tada tik laikykis nabage civilizacija ir nusikurdusi demokratija prieš pūtojančio kraujo bangas!

Tik labai drauziai tenka paabejoti, ar p. Wilsonas turės gana spēkos Pabaltmary ir Kaukazą rusų tyranijai ir savavalei sugražinti. Vienai Rusijai tos spēkos nebeužteks. Vokiečiai ir-gi persilpni.

K. P.

Vilnius Lietuvos Sostinė

(Šis tas dėl jo ateities ir plėtotės).

Prigimties grožio efektu puošiamas, kaip retas miestas, Vilnius yra pašauktas but verta ir maloni jaunos Lietuvos valstybės sostinė, kai tik naujos nusimanančios ir gabios miesto valdybos bus pašalinti, dėl ilgo rusų viešpatavimo, veik visose srityse esąs apsilėidimas ir netobulumai ir Vilnių palies visuotino pavyzdingo miestų atstatymo darbas. Kaip centralinės valdžios ir daugelio kitų aukštųjų įstaigų ir mokyklų bustinė, kaip viso krašto inteligentijos centras, taip pat bepriaugančiai kartai mokslo židinys, — tad nuo sostinės reikia to reikalaut, kas buti daugiau, negu paprastas miestas. Dėlto reikia tikėtis, kad naujos valstybės valdžiai bus nesvetimas miesto valdybos ir paties miesto reikalas ir sparti jo plėtotė, kad sostinė visai tiktų bendriei šalies reikalui.

Jau senovėj ir viduramžiuos vadovaują vyrai kreipdavo daugiausia akį į gamtos grožį ir miestui įkurti išrinkdavo prigimties atžvilgiu gražiausias vietas, mors prekybos ir susisiekimo reikalai taip pat daug nusverdavo, — todėl naujam miestui kurti ypač buvo mėgiami vandens kelių centrai ir strateginiai kariuomenės keliai.

Vilniaus miesto padėtis, Vilnelės ir Nerio santakos žiotyse, apsiausta švelnių apaugusių miškų kalnelių, leidžia spėti ir jo kurėją buvus tos minties kur, anot padavimo, Gediminas išsėjęs dabartinio pilies kalno paskardy ir čia sumanęs įkurti miestą. Vilniaus miesto valdybos turės buti vienas svarbiausių uždavinių šias prigimties grožybes dalininko gabumu taikinti derint su paties miesto plėtote. Nesileisdamas į miesto valdybos uždavinių atskiras šakas, noriu šia proga kiek plačiau pakalbėti tuo klausimu.

Miškas ir parkas papastai esti miesto gyventojui pailsio ir atsikvėpimo vieta, kadangi jis didžiąją savo amžio dalį turi išbut uždaruos, apytamsiuose ir troškiuose kambaiuose.

Miško oras gaivina suspaustą krutinę, palengvina plaučiuos deguonio jungimąsi, kurs skaidrina kraujo spalvą ir tuo gerina sveikatą.

Spauda ir mokytojai turės daug pastangų, kad išaškintų dar miestiečių daugumai trukstaną šiuo atvejų susipratimą.

Atmindamos tą sveikatos reikalavimą, paskesniuos dešimtmeciuos kulturingu valstybių miestų valdybos darė pastangų steigti visuomenei parkų pasivaikščiavimo ir jaunimui žaislam vietų.

Buvo įruošiami vadinamieji miško kyšuliai, gerinta esamieji.

Del Vilniaus svarbu esamasias vietas taip įtaisyti, kad įpratusi svetimšalio akis galėtų pasigėrėt gražiais reginio vaizdais ir vietos pilietis turėtų mėgiamą sau atsikvėpti vietą.

Pilies sodnas, Botanikos ir Bernadinų sodnai pirmiau buvo vienintėlis Vilniaus įstaigos. Sodnai buvo žymūs gražumu.

Kadangi Pilies kalnas, kaip galima iš viso ko spėti, bus ateity maloniausia sostinės dalis, tai ši vieta reikalauja atatinakamo įruošimo.

Pilies kalnas ir vsi 3 minėtieji sodnai turi but sujungti į vieną parką. Visus triobėsius į šiaurę nuo Karalių gatvės (Koenigsstrasse) reiks pašalint ir jų vietoj pastatyti tik reikalingiausios koncertam ir restoranam salės, pavyzdingos architekturos.

Biaurusis Garborių, Jurgio ir Bonifratų gatvių kampas ligi pat Vyskupu gatvės statymo linijos tąsos tur buti leistas sodnui.

Padidinus šių plotmę ir katedra įgytų daugiau aiškumo. Ši didelė aikštė, tinkamai pagražinta, įtaisius dailių fontanų, bus visos sostinės didžioutės ženklas.

Pilies kalnas ir jos griuvėsiai, atmenant jų istorinę reikšmę ir patraukiamąją jėgą, kaip gražaus reginio vieta, reikalauja ypatingo įruošimo. Dykas kalnų kraštas tarp Antakalnio, Olandų ir Popovščiznos gatvių ir Vilnelės upės turėtų but amžniem laikam įruoštas, kaip viešoji pailsio vieta, staigus kalnų skardžiai sustiprinti ir apso-dianti.

Kalno paskardy prie Antakalnio gatvės butų tinkama viešiem visuomenės namam statyt vieta. Kareivinēm ten ne vieta.

Kalnų mazgo rytinėj daly butų tinkama ateities astronomijos observatorijai vieta.

Užvingis (Zakretas) yra dar valdžios miškas, kurs lygiai turėtų but miestiečiam atviras, įtaisius kelius ir takelius. Nerio aukštuoos skardžiuos, ypač ten, nuo kurių matyt gražiausi vaizdai, reiktų įtaisyti suolų ir pailsio sėdynių.

Rytinė — žvingio miško daly galėtų but įsteigtas zoologijos sodnas (žvėrynas), kurs lygiai sostinei priklausom.

Laisvas miškas ir vakarus nuo Užvingio, lygiai visa apylinkė už Nerio, galėtų buti pavesta turėjim, arklų lenktynēm, taip pat sporto ir žaislų vietomis, mokyklom, sąjungom, klubam ir t. t.

Prie Nerio vietos tinka viešom maudyklēm, ypač išėjus augmenų. Išskirti reiktų vietas saulės vanom ir gulėjimui ore. Iš visų šalių medžiais apsuptas plotas ties Neriu, į pietus nuo žvėryno, dėl savo puikios akustikos, tiktų visai vasarai geram koncertui, sportui ir maudyklēm; į vakarus nuo vandens maluno, ant kalnelio, galima butų pastatyti koncertam namas.

Kol kas gan bauriai išrodo nuoga kalno nugara (Bualo kalnas) į pietus nuo Uosto gatvės. Paverstas sodnu ir apso-dintas medžiais jis nepalyginamai pagražintų Vilniaus miesto vaizdą. Skaitytuos gali pats įsitikint, jei jis pažiūrės į kalno nugarą nuo Pilies kalno, nuo žvėryno arba nuo kitų aukštumų. Paverstas taku, jis pratestų miško kyšulį (piostą) maždaug ligi pat miesto centro.

Toliau nereiktų leist statyt namai žemės kšnių ties Teatro gatve ir M. Poguliankos kampu, kadangi apstaciūs triobėšiais, prisidengtų tas gražusis reginys, linksminąs kiekvieno praecio akį.

Del tos tat priezasties reiktų drausti statyt eiliniai namai ir rytinėj Kaukazo gatvės pusėj, nes tokie namai visai padengtų graži miesto reginį; vietoj jo leist statyt vasarnamių, o tai duotų galimybės gerėties retai kur sutinkamu gražiui reginiui.

Miesto valdyba, kuri turės dirbt ateity, turės laikyt svarbiausiu uždaviniu bet ši savaine svarbų klausimą, be-atstatant klasinį miestą.

Aukštas estetikos reikalas čia turėtų but svarbesnis, neg žemi medžiaginiai reikalais.

Miesto daržam tiktų žemė apie Žvėryno pradą.

MIESTO DIDINIMAS.

Reikia rimtai tikėtis, kad gyventojų skaičius nuokt augs, kaip tiktai grįš taišos gyvenimo sąlygos, ims funkcionuot naujosios valstybės įstaigos ir mokyklos ir gaus progos grįžti į savo tėvyne Amerikos lietuviai.

Reikia taip pat nepamiršt pramonės ir gamybos augimą, kas lygiai patrauks į miestą nemaža tarnautojų ir darbininkų.

Todėl miesto valdybos uždaviny bus — išanksto numatyt priemones, paliekant tam tikrų vietų gyvenamiam namam, pramonės ir viešųjų įstaigų, k. a. mokyklų, ligo-ninių, ir t. t. namam statyti.

Negalima taikinti naujiems miestų statymo dėsniams kad pramonės įstaigos butų statomos kur patinka, visose miesto dalyse, kadangi jų dumai ir išmatos nėra sveikas dalykas.

Todėl pabirkus ir kit. reikalinga sukoncentruoti tam tikrus rajonus, kur jie galėtų laisvai ir patogiai susisiekti su gelžkeliu ir vandens keliais ir kur jie galėtų nuleisti savo pamazgas.

Miesto dalis (Paneriai, ties prekių gelžkelių stočia, labai tinka tokiams pramonės kolonijai. Vėliaus, padarius Nerio kanalizaciją, čia butų galima įsteigt uosta.

Trakų kelias, Naugardukų ir Poitavos gatvėmis bus patogū susisiekti su miestu.

Įtaisymam perkrovimo iš prekinų vagonų į garlavinis ir antraip — ši vieta taip pat labai tinka. Toliau, čia galės but pastatyti visoki sandėliai, k. a. maisto, prekių ir kt. sandėliai.

Panery miesto daly darbininkai galėtų gaut įmanomų gyvenamų vietų.

Gyvenamiam namam reiktų parinkti nuolaidžių vietų. Pirmoj eilėj tinka miesto dalis Tuskulanam vad., nes ji yra miesto vidury ir ją sektųs tiltu sujungti su senuoju miestu. Šio rajono dalis kol kas yra apstatyta kareivinėm, kurios ne labai puošia miestą. Vėliau jos galėtų but palengva pašalintos.

Karo reikalas yra gana vietos toliau į šiaurę. Šiam visam rajonėj reiktų pavest statyt vasarnamių rušies namų, kad kiekvienam namui tektų po sodną. Toliau vasarnamiams statyti labai tinka Paplavų sritis.

Iš Pakalnės gatvės reiktų pašalint prastosios baku-

žės ir čia leist statyt namų so sodnais.

Šiem visiem uždaviniams atlikt ateities darbuotės politika turės pasirupinti vietos.

Miesto igijenos atžvilgiu Vilnių prisieis padaryt visų perversmę.

Dabartinis miesto planas neturi jokios vienalytės sistemos. Todėl reikia veikiai išdirbt naujas planas.

Tai yra keleta trumpų tų uždavinių nurodymų kurių Vilnių reiks išrišt.

Tegu Vilnius, kurs dabar savo kėlimasi kaip Lietuvos sostinė, po sunkių laikų susilauks malonios ir saulėtos ateities, kaip jaunos Lietuvos tautos Centras, tegu bus ji mylima gyvenamoji vieta ir svetimųjų norom įankomas miestas.

Tegyvuvoja ateities Vilnius!

E. Kubilius. ("Lietuva")

Klaipėdos Kraštas

(Pabaiga)

Pasibaigus didžiajam karui, ant Santarvės, kaip pergalėtojios, krito atsakomybė už mūsų nelaimingojo žemės skrytaliu gyventojų ateitį. Liudna butų, jei ateity to žemės skrytaliu gyventojai tame jo lopinely, kurį mes dabar taip vadiname ir Mažosios Lietuvos dalimi — Klaipėdos Kkaštu, minėtų su kartumu ir neapykanta širdyse blogu žodžiu Santarvę, ir neštų bereikalingas kančias vien tik delto, kad Santarvė reikiamuoju momentu — šiuo mūsų gyvenamuoju momentu — neišpildė visų ant jos tuo metu likimo uždėtų pareigų.

L.

"Tauta."

dos krašte eina ranka rankon prieš Krašto prijungimo prie Lietuvos. Tegul tų priepuolanųjų sąjungininkų motyvai ir skirtini, bt šiuo metu jiems yra pakeliui.

Ne, taip ilgiau buti nebegali. Jeigu Santarvė ištikrųjų pripažįsta ir nuosirdžiai vaduojasi tautų apsisprendimo principu, jeigu Santarvė ištikrųjų nori Versalės Tarkos sutarties žodį paversti kunu, jeigu Santarvė iš tikrųjų nori visai Eiropai vėl gražinti ramybę ir kuriamojo darbo galimybę, tai negali susirupinusi mokyti savo akių į tai, kad Klaipėdos krašte josios atstovai pranezų asmenyse veikia kaip tik prieš visus šituos Santarvės aukštus principus ir uždavinius.

("Tauta")

PALANGA išrodo apmirus. Gal pjučio. Lietuviai didžiai apsidžiaučio ir daugiau kas važiuotų maudytis, bet nieko negal gauti nusipirkti, nes latviai per sieną nieko neįleidžia. Turgun atveža šieno vėtimelį, malkų, uogų, daugias nieko. Žmonių mažai matytis, bet latvių kareivių apšėiai. Jie baigia visus daržus raut, roputes (bulves) kast. Žmonės nemėgsta latvių valdžios ir kareivių ir laukia nesulaukdami lietuvijų ateinan. Palangos latvis komendantas buvo gaves žinių iš savo valdžios apie atidavimą miesto lietuviams 1 rug-

Kas tur ausis teklauso skaitančių, kas tur akis pats teskaito mūsų karžiگیškoos kariuomenės leidžiamą laikraštį

"KARIŠKIŲ ZODIS"

"KARIŠKIŲ ZODIS" aprašo visus Lietuvos kariuomenės tad brangiai Tėvynei laisvę išžygius, kovas, smarkius mušius, grobionių plėšriųjų.

kovoti, kad apginti mūsų brolių turta, gyvybę nuo lenkų plėšikių pliktųjų, nuo vokiečių ir rusų

"KARIŠKIŲ ZODIS" ryškiai atspindi karštą Lietuvos kariuomenės Tėvyneis meilę ir jos pasiryžimą ginti Lietuvą iki pakutinio kraujo lašo ir iškovoti tokią Lietuvos valstybę, kurion galėtų sugrįžti ir sugrįžę laimę rasti visi po pasauli išsilblaškę vargstantieji tikri Lietuvos sunys.

"KARIŠKIŲ ZODIS" skelbia nukautųjų (užuštųjų), sužeistųjų, nelaisvėn patekusiuųjų ar be žinios prapuolusiuųjų bei kovose atsižymėjusiuųjų ir apdovanotų kariškių vardus.

Taigi kiekvienas Amerikos lietuvis, kuris Lietuvos Tėvyneis išsilgęs, kuris nori žinoti, kaip Lietuvos kariuomenės savo krauju mūsų žmonėms laimingą kelią kloja, teskaito ir teplatina

"KARIŠKIŲ ZODIS"

"KARIŠKIŲ ZODIS" eina vieną kartą į savaitę. Kaina metams 2 dolerių, kuriuos galit pasiusiti registruotam laiške.

Adresas:

"Kariškių Žodis" Redakcija KAUNAS, Lithuania.

didelės, rekvizicijas ir plėšia visokius mokesnius: nuo arklio lupa po 25 rub., nuo karvės po 10 rb. ir tt. Čia produktai daug brangesni negu Lietuvoje. Latvių rublis tėra vertas 17 kap ir patys latviai nenori jo imti.

Žvejų lietuvių draugija turi prirenkus žuvis už 12,000 rub. arba 240,000 auks., bet jokiuo budu latviai neleidžia jos Lietuvos gabenti.

Jaunuomenės domei. Atgavus Vilnių pradėta rupintis įvairiomis įstaigomis. Mūsų gyvenimas atgyja. Bet Vilniečių lietuvių tarpe labai truksta jaunų lietuvių kunigu. Lietuvių jaunuomenės einanti į kunigus kviečiama yra kuoskaitlingiausia šimetai stoti Vilniaus Dvasiškon Seminarijon. Rusams iš Vilniaus išėjus kandidatai bus priimami į Seminariją. Visi lietuviai neužmirškite Vilniaus Seminarijos!

DABAR PROGA Selpti SAVUOSIUS LIETUVOJE Pirmu kartu toks žemas kursas! \$21.50 Už Tukstantį Auksinų Mes parupiname laivokartes per HAMBURGA ir LIEPOJŲ Jeigu turi kokį reikalą, nelauk rytojaus, kreipkis šiandien, nori pagelbėti saviems ir Lietuvai ir saugiai įvesdinti savo pinigus -- Pirk L. Am. Pr. Bendrovės Šėrus PIRK KUODAUGIAUSIA! ŠĖRAI PO \$10. DOL. Turėdamas reikalą adresuok Lithuanian American Trading Company 112 N. Greene St., Baltimore, Md. arba 222 S. 9-th St. Brooklyn, N. Y.



CENTRO RASTINE, ORGANO "GARSO" REDAKCIJA IR ADMINISTRACIJA:

222 SOUTH 9-TH STREET, BROOKLYN, N. Y. Tel. Williamsburg 5063.

CENTRALĖ VALDYBA:

- Juozas S. Vasiliauskas, Pirmininkas, 112 No. Greene Street, Baltimore, Md.
Antanas J. Butkus, Vice - Pirmininkas, 1317 So. Victory Street, Waukegan, Ill.
Jurgis Tumasonis, Raštininkas, Knygynis ir Organo Administ. 222 South 9-th St., Brooklyn, N. Y.
Juozas Struogaitis, Išėdinkimas, 140 So. Meade Street, Wilkes-Barre, Pa.
Antanas J. Kižis, Išdo Globėjas, 27 Hill Park Ave., Pittsoton, Pa.
Juozas J. Mačiulaitis, Išdo Globėjas, 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.
Kun. N. J. Petkus, Dvasios Vadovas, 259 North Fifth Street, Brooklyn, N. Y.

TEISMO KOMISIJA:

- Kun. F. Kemėsis, 381 Westminster Ave., Detroit, Mich.
A. S. Vaitkus, P. O. Clerk, Dayton, Ohio.
K. J. Krušinskas, 222 So. 9th St., Brooklyn, N Y
J. Tamelis, 129 Loban Lane, Kingston, Pa.

APŠVIETOS KOMISIJA:

- Aleks. Aleksis, 259 Josephine Ave., Detroit, Mich.
F. Virakas, 244 W. Broadway, Boston 27, Mass.
Pr. Juras, 1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

LABDARYBĖS KOMISIJA:

- M. Šiučiūvenas, 5143 S. Paulina St., Chicago, Ill.
B. Jakaitis, 901 W. 33rd St., Chicago, Ill.
J. Janušauskas, 10625 Lafayette Ave., Chicago, Ill.

TEISMO KOMISIJOS NARIŲ ZODIS.

Man patekus į S. L. R. K. A. teismo komisijos narius jaučiu, kad man didelė sunkenybė uždėta. Jau pradeda po viena, kitą skundą atidinti, o tai nusiskundimui vieni ant kitų, vieni kitais nepatenkinti, vieni kitais neuzsiganėdinimai, neuzkentinai ir t. t.

Iš to kyla nesupratimai tarpe kuopos narių. Sudaroma skundai, reikalavimai, kad tokie ir tokie nariai būtų pašalinti iš Susiv. Nes kuopos esančios savo susirinkimuose nutarūtas, kad tokias narius ne- laikyti savo kuopose ir mokėsčiai jau neprimami. Siūdėtu skundus Centro Valdybai. Centro Valdyba perduoda Teismo Komisijai. Teismo Komisija negali permatyti ir suprasti gerai dalykų stovio. Susirinkti vienon vieton teismo komisijos nariams ir ištirti kuopose kili- kasius nesupratimus. Butų daug iš- kausių Susiv., o t. a. u. d. os iš to maža. Taigi kilus kokiem nesupratimams kuopų nariuose, butų labai gerai, kad pačios ištyrinėtų su fak- tiniais darodymais, kad tas ar tas narys ar narė prasikalto, prasižen- gę prieš kokį nors S. L. R. K. A. konstitucijos punktą. Reikia tamiu būdu susitaikyti. Atsimenant, kad kiekvienas žmogus turi save silpnų- bes ir per neapsižiūrėjimą prasi- kalsta.

Taipgi reikia atsiminti, kad mes esam katalikai, turime ir pačiągi katalikiškai. Mes kalbame ir praše- me Dievo rytais ir vakarais saky- dami: "Atleisk mums mūsų kaltes, kaip ir mes atleidžiame saviems kaltiems." Taipgi suradus daro- dymus, kad narys ar narė prasikalta prieš kokį nors S. L. R. K. A. kon- stitucijos punktą, nereikia imtis taip jau aštrios priemonės, kad tuoj tokie nariai turi but pašalinti. Nes kuopos neturi teisės narius pra- šalinti, jei jie yra oficialiai priimti. Pirmiausia prasikaltinčius narius, darodžius jiems jų prasikaltimus, reikia perspėti, kad to daugiau ne- darys, kad taip nesielegtų. Jei tas negelbsti, reikia užlieti bausmę, ar tai suspendavimu nuo visų privilegijų, ar tai pinigiską bausmę pagal konstitucijoje nurodyt. Jei dar toks narys nepasitaisys, elgis savotiškai laukdamas S. L. R. K. A. korti- tuojie ar Seimo nutarimus, tada šrikus bešališką komisiją iš žuo-

pos narių, sudarius formalj skun- dą, su faktiskais darodymais nario ar narės prasikaltimus su parašais komisijos ir kuopos valdybos, pa- siųsti Centro Valdybai, kurie per- žiūrėję perduos S. L. R. K. A. Tei- smo Komisijai.

Ir Teismo Komisijos nariai iš- duos savo nuospredj.

Nutarta pakviesti prisidėti prie apskričio ir tas kuopas, kurios dar nepriklauso. Užkvietimo laiskus išsiuntinėti pavesta Apskr. Rašt.

Nutarta, atvėsus orui, Apskri- jų parangti maršrutą agitacijos rei- kale. Maršruto surengimu rūpinis organizatorius, pasitariant su Aps- ir Centru.

Įnešimas, kad padaryti išlaimė- jimą apskr. izdo sudrutinimui. Įne- šimas užgirtas, bet atidėtas sekant- čiam suvažiavimui.

Įnešimas, kad iškelti referendu- mo klausimas rinkimui Centro Val- dybos. Įnešimas atidėtas ant to- liaus.

Sektantj Apskričio suvažiavimj nutarta turėti Gruodžio mėnesyje, 1920. Suvažiavimui vieta pavesta paskirti Apskričio Valdybai.

Įnešta pareidavimas, kad ktr bus sekantis suvažiavimas, kad ta kuopa suruoštų prakalbas toje die- noje.

Apskričio valdyba vienbalsiai už- girta ta pati: J. P. Mačiulaitis, pirm.; J. E. Zemaitis, rašt.; V. Daubaras, išd.; A. Kazlas, organi- zatorius.

Suvažiavimas uždarytas su mal- da 6:30 val. vakare.

PROTOKOLAS

S. L. R. K. A. New York ir New Jersey Apskričio Suvažiavimo, įvykusio Rugsėjo 29, 1920, Progress Salėje, Linden, N. J.

Suvažiavimą atdarė Apskričio pirm. J. P. Mačiulaitis su maldą 3- čią val. po pietų.

Delegatų pribuvo nuo sekančių kuopų: 200 kuopos, Linden, N. J., J. J. Liudvainaitis ir J. K. Butkavičius. 135 kuopos, Brooklyn, N. Y., J. P. Mačiulaitis ir Petras Lėnkauš- kas.

42 kuopos, Brooklyn, N. Y., V. Daubaras. 36 kuopos, Newark, N. J., J. E. Zemaitis, M. Kuliackas, A. Buras- kas ir A. Kazlas.

Sutvarkius mandatus, buvo skai- tytas pereinio suvažiavimo protoko- las, kuris vienbalsiai tapo priimtas. Seka Apskričio valdybos rapor- tai.

1) Raportuoja Apskr. Pirm. J. P. Mačiulaitis, kuris savo raporte praneša, kad, sulig pereinio suvaži- avimo nutarimo, buvo pasiūstas pa- sveikinimo laiškas Lietuvos St. Sei- mui. Taip-gi paaiškino darbuotės nuotikius iš S. L. R. K. A. atsibuv- usio seimo, Chicago, Ill. Raportas priimtas su padėka.

2) J. E. Zemaitis, aps. rašt., re- portuoja iš savo veikimo, iš ko pa- sirodė, kad dirbo kiek galėjo Aps- kričio labui. Raportas priimtas.

3) V. Daubaras, apskričio išdi- ninkas, išduoda raportą, kurį su- sirinkimas priima.

4) A. Kazlas, aps. organizato- rius, savo raporte pažymi, kad dar- bavos agitacijos reikalais kiek ap- linkybės leido. Didelės agitacijos sukelti negalėjęs delto, kad Centras ir Apskričio kuopos buvo užinte- rusuotos seimo reikalais, bet dabar, praėjus seimui ir atvėstant orui, bus galima sekingai eiti org. pa- reigas. Reportas priimtas.

Kuopų reportai: 200 kuopoj narių gerame stovyje apie 36. Kuopa pilna gyvumo ir sparčiai auga.

135 kuopoj gerame stovyje narių yra apie 50. Kuopa turėjo savo at- stovų pastarajame Susiv. seime, at- sibuvusiam Chicago, Ill.

42 kuopoj gerame stovyje narių rapdasi apie 80. Taip-gi turėjo sa- vo delegatą Susiv. seime, ir pagal- bėjo padengti lėšas 135 kp. dele- gato.

36 kuopoj narių gerame stovyje apie 90.

Suvažiavimas išklauses kuopų reportus, išreikšė pagyrimą 135-tai ir 42-rai kps., kad įstengė pasiūsti Chicagoj ir Susiv. seimą savo atsto- vų, kuriems nemažai lėšų reikėjo parupinti.

Išreikšta apgailėstavisimas, kad tuos kuopos nei į apskričio suva- žiavimą savo atstovų neprisiunčia.

Šis suvažiavimas išreikšė tvirtą pareidavimą, kad kuopos priklaū- sančios prie apskričio butinai pri- siųstų savo atstovus į sekančj apskr. suvažiavimą.

Nutarta pakviesti prisidėti prie apskričio ir tas kuopas, kurios dar nepriklauso. Užkvietimo laiskus išsiuntinėti pavesta Apskr. Rašt.

Nutarta, atvėsus orui, Apskri- jų parangti maršrutą agitacijos rei- kale. Maršruto surengimu rūpinis organizatorius, pasitariant su Aps- ir Centru.

Įnešimas, kad padaryti išlaimė- jimą apskr. izdo sudrutinimui. Įne- šimas užgirtas, bet atidėtas sekant- čiam suvažiavimui.

Įnešimas, kad iškelti referendu- mo klausimas rinkimui Centro Val- dybos. Įnešimas atidėtas ant to- liaus.

Sektantj Apskričio suvažiavimj nutarta turėti Gruodžio mėnesyje, 1920. Suvažiavimui vieta pavesta paskirti Apskričio Valdybai.

Įnešta pareidavimas, kad ktr bus sekantis suvažiavimas, kad ta kuopa suruoštų prakalbas toje die- noje.

Apskričio valdyba vienbalsiai už- girta ta pati: J. P. Mačiulaitis, pirm.; J. E. Zemaitis, rašt.; V. Daubaras, išd.; A. Kazlas, organi- zatorius.

Suvažiavimas uždarytas su mal- da 6:30 val. vakare.

J. P. Mačiulaitis, apskr. pirm.

J. E. Zemaitis, apskr. rašt.

DEKUOJA.

Aš esu labai užganėdintas ir džiaugiuosi apturėjęs pašalpos net \$52.50. Iš to ir mano šeimynai buvo didelė parama ir džiugušmas. Iš to aišku, kad priderant prie S. L. R. K. A. netik garbė gaunama, bet at- siradus nelaimėj, ligojė, pagalba.

S. L. R. K. A. yra lyginai kokia tėvynė, kuri kiekvienam savo sunū- tiesla savo gailėstingą ranką.

Delto reikėtų visiems lietuviams katalikams prie šios svarbios S. L. R. K. A. organizacijos priderėti.

Jonas Činga, Iš Bronx, N. Y.

REIKALINGAS VARGONI- NINKAS.

Vargonininkas duras ir žinantis savo amatą ir podraug mokyto- as teatsiliepią ant šio antrašo:

Rev. J. Vaišnoras, 408 Tabor St., Esplen, Pittsburgh, Pa.

TIKTAI VYRAMS!

Mes turime labai gerius pavalkai- lius iš Francijos, kurie iki šiol nebuvo matyti. Atsiųsk vieno golerį ir gausi 10 pavalkai... VINOCCO, B...

S. L. R. K. A. SUSIRINKIMAI.

CLEVELAND, OHIO.

50 kp. mitingas bus rugsėjo 29 d. Goodrich name, 1420 E. 31st St. Malonėkite visi nariai atsilankyti ant šio susirinkimo, nes bus daug svarbių reikalų aptarimui. Kurie nariai pasilikę su mėnesinėmis duoklėmis, butinai atsilankyt ir užsimokėkit, nes daugiau nebus kolektojama bei ant gatvės prii- mana.

Nariai, turėdami reikalą kreipkai- tės į Juozas Januška, 1029 E. 79th St., Cleveland, Ohio.

SHENANDOAH, PA. 4 kp. susirinkimas bus 8 dieną Spalio, 6½ valandą vakare, 1920. Najaus svetainėje, kampaš Main ir Poplar gatvių. Kviečia visus se- nus narius atsivesti nors po vieną naują narį, nes turėsime daug svar- bių nutarimų.

Kviečia Valdyba.

SCRANTON, PA. 155 kp. susirinkimas įvyksta Spalio 3 dieną. Visų prašome atsi- lankyti ir naujų narių atsivesti.

K. Kalėda.

SCHENECTADY, N. Y. 245 kp. susirinkimas bus rugsėjo 26 d., toj pačioj salėj, 1 val. po piet. Nepamirškite visi ateiti.

Rašt. VI. S.

WASHINGTON, CONN. 205 kuopos susirinkimas bus 26 rugsėjo, pas Emerick Krikščionai.

Rašt. Al. P. Krikščionas.

MONNESEN, PA. 145 kp. susirinkimas bus 26 rug- sėjo, pas J. Duobą, 1213 W. Mal- vin Ave.

J. Duoba, rašt...

SCRANTON, PA. Gerbiamieji 83 kp. nariai, už- kviečiam visus atsilankyti į susirinkimą, kuris įvyks 3 d. spalio, toj pačioj vietoj, pobažnytinėje salėje, tuoj po šv. mišių, 1-mą valandą po piet. Dauguma esate užsilvilke su mėnesinėmis ir su delegato mokes- čiais, tai kviečiu visus narius atsi- lankyti į ateinančj mitingą ir atsi- teist.

Juozas Zubavičius.

DONORA, PA. 88 kp. susirinkimas įvyks rug- sėjo 26 d., nedėlioj, tuoj po pamaldų, Sv. Juozapo parapijos bažnytinėje svetainėje.

P. Kozrickis, rašt...

SO. MANCHESTER, CONN. 164 kuopos susirinkimas atsibus 26 dieną rugsėjo, 2-ą val. po piet, 48 Spruce St. Taigi, gerb. nariai, ir narės, atsilankykite ant šio susi- rinkimo kuoskiltingausiai ir atsi- veskite naujų narių prašrašyti.

Sekr. P. Vaišlinas.

Paiėskojimai.

Aš Kazimieras Vaišlinis paie- kau Pranciškų Romėkį, Barbora Janšauskaitę, Juozapą Astrauską, Oną Janšauskaitę. Jie visi paieina iš Kauno rėdybos, Šviečios miest- elio. Jeigu kas žinot, malonėkit atsišaukti ant šio adreso:

Kazimieras Vaišlinis (40) P. O. Box 35 Hudson Heights, N. J.

TIKRAS GELŽKELIO LAIKRODIS. Paaūsuotas, Gražiai išpaūstytas. 21 Brangakmuo ir Gvarantuotas 25 metams. Tiktai \$10.75 Trumpam Laikui. Tik vieną sykį gyvenime tegulite gauti tokios progos, kad dabar. Tik pamąstykite, 25 dolerių tikrj gėlkėlio laikrodj, kiekvienas gali gauti nuo mūsų už \$10.75. Laikrodis, kurs ėia parodytas yra paaūsuotas, labai gražiai išpaūstytas ir tvirtas, turi pirmos rūšies 21 brangak- menj, šveicarij mehanizmo ir gvarantuotas 25 metams. Tis laikrodzias pasaulyje yra žinomi kaip geriausi, jie teisingiausia, iki minutai, rodo laiką. Visi traukinių kōnduktoriai ir inžinieriai vartoja tuos laikro- dzius ir visi traukinių eina po sulig tų laikrodzių laiko. Kas nori turėti gerą laikrodj ir buti užganėdintas, mes putariame nusipirkti tų laikrodj, niekuomet nesigailėsi. Tis laikrodzias parduoda labai augstomis kai- nomis, bet mes norime įtikrinti publiką, kad mūsų laikrodzias yra geriausi už žemiausį kainą, taip kad mes nutarėme juos parduoti tik per trumpą laiką po \$10.75. Jei tų laik- dį gaves nebūsi patenkintas, gali gražinti mūsų tuoj, sugrąžinsime pinigus. VELTUI: Kas iškirpes šį paskelbimą prisijus jį su užsakymu, gaus ABSO- LIUCIAI-VELTUI vieng puikią šalikō sargtę. NESIUSK PINIGŲ ISKALNO, iškirp šį skelbimą ir siųsk su 25 centais siuntimo iš- laidoms. Užmokėsi gaves laikrodj ir namus. Škubėk ir siųsk užsakymą tuoj, kol tų laikro- dzių kaina nepakijo. Rašyk tuoj: VARIETY SALES COMPANY Dept. 216 D. 1016 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Lietuvos Prekybos ir Pramonės Bankas IR JO SKYRIAI VILNIUJE PANEVEŽYJE ŠIAULIUOSE RASEINIUOSE LIEPOJUI KLAIPEDOJ MARJAMPOLEJ VIRBALYJ. kuogreičiausiai išmoka pinigus pasiūstus per savo AGENTURĄ NEWARKE. Kol žemas auksino kursas, dėk pinigų L. P. P. Bankan. Ten gausi 7% padėjus 2 metams 5% padėjus 1 metams 3% padėjus neapribotam laikui. Pinigui pasiuntimui priima ir informacijas apie susidėjimą banke duoda Banko agentūros vedėjas M. Narjauskas, 747 Broad Street, Newark, N. J.

PLAUKAI! Kurių retai, nušipe, žili, taipgi pleiskanos, niežėjimas, šušai ir kitiškos ligos plaukų bus ir trumpą laiką prrašalintos, tiktai prisiųskite 24c po du centu štem- pome ir savo antrašą pripaemanant ligę plaukų ir odos raštant: WESTERN CHEMICAL CO. P. O. Box 9, Wilkes-Barre, Pa.

PARDUODA LAIVAKORTES ANT GERIAUSIŲ LAIVŲ Į LIETUVĄ IR IS LIETUVOS. J. T. KAZLAUSKAS Ofisas: 445 GRAND AVE., Namų: 183 EXCHANGE ST., NEW HAVEN, CONN.

IŠ CHICAGOS IR APIE- LINKES SUSIRINKIMO, ĮVYKUSIO RUGSĖJO 29 D., 1920 M., CONGRESS HOTELyje, CHICAGO.

Susirinkimas buvo sušauk- tias Lietuvos atstovo Ame- rikojų p. J. Vileišio. Daly- vavo šimtas dvideimtis (120) atstovų iš įvairių orga- nizacijų ir pavienių Lietu- vos darbuotojų be skirtumo srovij, partijų.

1) L. At. p. Vileišis atida- rė susirinkimą 2:45 P. M. pareiškdamas, kad šis susi- rinkimas yra sušauktas grei- tomis pasitaritj apie dabarti- njų ir tolimesnj valstybjm dar- bą, todėlgi šiame susirinki- me nedarysime nutarimų.

2) P. Vileišis plačiai paai- skino susirinkimo tikslą ir per- statė dabartinį Lietuvos valstybės darbą. Lietuvos at- stovybė Amerikoje pagami- no memorandumą, kad Lie- tuva butų pripažintu nepri- klausoma demokratine re- spublika, inteiķė valstybės departamentui 9 d. rugp. š. m. Apie 26 d. rugp. gauta af- sakymas iš valstybės de- partamento ir liko perskai- tytas. Jame nurodo, kad Lie- tuva pripažinti reikia susi- tarti su Rusija (pats atsa- kymas gal but bus laikraš-

čiuose). Buvo prisiminta a- pie Colby 11 d. rugp. atsa- kymą Italijos ambasadoriui Rusijos klausime, kur pri- minė ir Lietuvą.

4) P. Vileišis prisiminė, kad iš šio susirinkimo butų pasiūstas telegramas Lietu- vos valdziai išreikiant džiau- gsmą atsiėmimo sostinės Vilniaus ir kitų teritorijų priklausančių Lietuvai. Su- sirinkimas užgyrė su pasiža- dėjamu didelės pagalbos Lie- tuvai.

5) P. Vileišis atsikreipė į susirinkusius išskeldamas klausimą kas link sudarymo bendro lietuvių kuno, kur su etų be skirtumo srovij, par- tijų ir dirbtų bendram Lie- tuvos Valstybiniam reikalui ir paduota susirinkimui ap- svarstyti. Įnešta: rinkti rie- tintinką. Išrinkta J. A. Mic- kliunas. Prasiđėjo diskusi- jos. Kalbėjo p. A. Artmana- vičius, Jurgelionis, Valan- čiauskas ir kiti. Visų išsi- reikiškimai-mintys vedė prie reikalingumo sudaryti toki bendrą lietuvių kuną, ir ve- kti už Lietuvos neprigulmy- bę.

6) P. Vileišis iškeltą klau- simą paliko Chicagoš lietu- vių organizacijoms, kaip tai: L. I. P. Komitetui, Ka- lymas gal but bus laikraš-

Tarybai, Darbininkų Tary- bai ir k.

7) P. Vileišis dėkodamas atsilankiusiems, tarė atsi- sveikinimo žodj ir uždarė sus- sirinkimą 4:35 P. M.

J. A. Mickeliunas, Susirinkimo rašė. Redakcijos prierasas. De- dame šį protokolą, kad vi- suomenė žinotų, kas kur de- dasi. Iš Chicagiečių pasita- rimo apie "bendrą kuną" ir tiks tik pasitarimas.

PIRK BONŲ BUS DUONOS

NAUJOS KNYGOS.

Susivietojimo L. R. K. A. kny- gyne galima gauti sekančias kny- gas:

Table with 2 columns: Book title and Price. Includes: Sveikata. Parašyta Dr. Grai- čiuo \$2.00, Dangaus Karalienė 1.00, Guivero Kėlonė .50, Gyvenimo Galabėliai .15, Užkeikta mergelė su barzda .10, Chrestomatija. II dalis .50, Didysis Katekizmas .50, Kaip išsiskirti žmoną .10, Degtinė muodi .30, Kaip atsimado Sus. Valst. Am. .10, Auksinio Obuolio istorija .50, Iš kelionės po Palestina .40, Taipgi galima gauti graži su slo- niiaus kasulu maldų knygelę, viduj auksinis kryžutis ir su kabute Kaina \$2.25

GARSO' ADM. 222 So. 9th St., Brooklyn, N. Y.

KORĖSPONDENCIJOS

IŠ LIETUVIŲ NAUJOKYNIŲ AMERIKOJE



HARTFORD, CONN.

La Salette kolegija. Ši kolegija nėra vieša mokslo įstaiga, kur būtų galima prisirengti prie bile kokios profesijos, bet yra grynai vientiklinė tėvų, La Salette misijonierių ir angliškųjų priemonių vien tik tie mokiniai, kurie išreiškia norą likti kunigaikščių misijonieriais ir nariais La Salette tėvų misijonierių kongregacijos. Turintiesiems palinkima į dvasiškumą, neišvengiamai bus mokytis laisvai. Nes aprašyta, prisirengimo viduriniuose ir aukštuose moksloose, čia duodama begalo geras išlaviniams žmogaus charakteriais, kas esti iš reikalingiausių pasėmąm žmogaus gyvenime.

Tarp įvairių tautų mokinių čia randasi keletas ir lietuvių. Kad susipažinti su savo tautiniais reikais, jie yra susispausę į 11-tą katalikišką mokyklą, berods, yra vienai iš geriausių prisirengimui vieta. Nes aprašyta, prisirengimo viduriniuose ir aukštuose moksloose, čia duodama begalo geras išlaviniams žmogaus charakteriais, kas esti iš reikalingiausių pasėmąm žmogaus gyvenime.

Vadovaujant šių metų valdybai, tai jau kas kita. Čia turiu garbės pasakyti, kad ši kuopa šiais metais pasirengė energetiškai raštininkai p. Juozas Butkus, kurio dėka likosi prirašyta 21 naujų narių. P. J. Butkus jau ir garbės žiedą aplaiki nuo organiz. už jo pasišventimą S. L. R. K. A. labui.

Paskutiniam susirinkime likosi nutarta ir k. finansus pagerinti. Tam tikslui yra rengiamas balius spalio 30 d. 8 m. Iš baliaus pelno bus išmokėta į Centrą už "flu" už kiekvieną narį. Toliau žadame parengti daugiau vakarelių, su ponia Čičausky pagalba. Tų vakarų pelnas gal bus paskirtas del paliosavimo narių nuo centro ir k. lėšų. Tai taip yra veikiamas mūsų kuopoj. Toliau išgersime daugiau.

K. K. Z.

PHILADELPHIA, PA.

Didelė lietuvių demonstracija. Nedėlioj, rugp. 12 d. buvo milžiniška lietuvių demonstracija prieš lenkų grovimąsi į Lietuvą ir prieš jų melavimą, kad lietuvių kariuomenė juos užpuolė; buk lietuvių jungiasi su vokietiais, lietuvių bolševikai ir t. t. Kaip tik gauta žinia, kad lenkai peržengė Lietuvos rubėžius, užnušdami sargus žengia į Lietuvą, tuoje, kur griebtasi prieš rengimo susirinkimų, išsėmė milžiniškos demonstracijos prieš lenkų veržimąsi į Lietuvą; nežūrint kad vėliaus atėjo žiniai, kad lietuvių kariuomenė pradėjo pulti lenkams kaili ir vyti lauk iš Lietuvos "do lasu".

Pirmas susirinkimas laikytas nedėlioj, 5 d. rugsėjo, Sv. Kazimiero parap. mokyklos svetainėje. Per susirinkimą pasibaūrė iš lenkų begėdiško lindimo į Lietuvos žemes, kaip to gyvulinė ir svetimas bulves. Rūmūtį dalyką apsvaūsėsiu viensbalsiai nutarta šaukt masmitingą sekantį ketvergo vakarą. Taipgi, jeigu bus galima gauti leidimas surengti viešą formalią demonstraciją prieš lenkus, kurie apsvaigė pasisekimais prieš bolševikus, vydami juos lauk įsibriovė į Lietuvą. Per susirinkimą sumesta \$76.37. Išrinktas delegatas K. Drižai į antrą Philadelphijos lietuvių kolniją pranešti apie pradėtąjį darbą.

Pirmas didelis lietuvių massmitingas buvo seredos vakarą, 8 d. rugsėjo, Lietuvių Muzikališkoj salėj. Žmonių prisirinko pilna salė. Kalbėjo K. Drižai, kun. J. Karalius ir J. Grinius. Perskaitytos ir priimtos dvi rezolucijos į Amerikos valdžią. Viena prieš lenkus, antra prieš pamainymą 14-kos principų išreiktą per prezidentą Wilsoną. Prašyta pripažinti Lietuvos Nepriklausomybę. Pranešta, kad jau gautas leidimas demonstracijai. Nutarta nusamdyti benas. Sumesta \$80.64.

Antras massmitingas buvo 9 d. rugsėjo, Lietuvių Svetainėje, 928 Moyamensing Ave. Prisirinko pilnutėlė svetainė. Kalbėjo kun. J. Karalius, kun. J. J. Kaulatis, K. Drižai ir korporal P. Janišauskas, kuris prašė budusius lietuvius karinius Amerikos kariuomenėje dalyvauti parodoje, pasirengus uniformomis. Skaityta ir priimta rezolucija į Amerikos valdžią prašant pripažinti Lietuvą. Paskelbta galutinai tvarka demonstracijos, kuri prasidės nedėlioj, 2-ą val. po pietų, rugs. 12 d. Da sumesta \$145.10. Nutarta nusamdyti 2 benais.

Prašyta ir raginta, kad visi: kaip vyrai taip ir moterys ir merginos dalyvautų šioje demonstracijoje. Manyta, kad susirinkti nedaugiau sia, nes per trumpą prisirengimą savo savitės laiko nebūvo kada nei draugystėms pranešti. Taip manant dikėliai apsirakta. Draugystės nedalyvaug, bet dalyvaug lietuvių ir tiek daug, kad parodos ilgumas buvo 5 angl. mylios. Apie 8 tukst. vyrų — čia nebūvo partijų! Čia maršavo lietuvių! Didi Vytauto

dvasia lietuviuose atgijo! Nežūrint, kad taip senai ir taip toli nuo Tėvynės Lietuvos gyvenam. Persikelkime mintimis pas mus broliai į Lietuvą ir pamastykime apie jų jų vergus iškentėjus per šiuos kelis metus, tai suprasime kodėl dabar jie taip skaudžiai sumušė lenkus įsiveržusius į Lietuvą. Tai prigimtas jausmas stumia apginti savo gimtą šalę ir šventai priklausančią nusavybę!

Paroda prasidėjo nuo Lietuvių Svetainės, 928 Moyamensing Ave. 2:30 val. po pietų. Pirmiausia po muzikantų maršavo 150 lietuvių kariuomiū būreliais, po vadovystė kapitono Mačiūlio. Tarnavusieji "Dėdės Samo" kariuomenėje pasirodė uniformose. Nešė Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Toliaus maršavo būriai vyrų ir būriai moterų, nešdami tam tikrai pagamintus parasus. Grojo trys benai. Paskui važiuo pilni lietuvių automobiliai, kurių buvo apie 150. Virsų parodojuančių skraidė orlaivis p. P. Mikiošio ir mėtė plakatus angliškoj kalboj. Oras buvo gražas, atrodė viskas puikiai. Po demonstracijos sugrįžta į svetainę. Išreikšta pasidžiaugimas iš nusisekusios parodos ir padėka už taip didelį priėjimą mūsų broliams Lietuvoje. Kalbėjo kun. J. Karalius, adv. M. M. Šlikas angliški reporteriams viet. laikraščiu, vėliaus kalbėjo lietuviškai, kun. J. J. Kaulakis ir korporal P. Janišauskas padėkotoj kariavams už skaitlingą ašilankymą į šią demonstraciją. Išnešta aštri rezolucija prieš lenkus.

Vieša padėka priklauso kn. J. J. Kazimiaui už gavimą iš miesto valdžios pavėlijimo demonstracijai, nes ta buvo sunkiausia uždovtis. Kun. J. Karalius ir korporal J. Kaulakis ir korporal P. Janišauskas per massmitingus išreiktą laišką darbavimui, K. Drižai, kariavams, kapitoniui Mačiūliui, oficieriu, kurio vardo nesužinojau ir visiems lietuviams dalyvavusiems prieš lenkiškoje demonstracijoje. Valio! Philadelphijos lietuviams! Valio! Lietuvos kariuomenai! Pranas Pukas.

HARRISON-KEARNEY, N. J. Rugsėjo 6 d. lietuvių par. salėje įvyko masinis mitingas tikslu protestuoti prieš lenkus ir išrinkti atstovą važinoti Washingtonan, kad išdėstytų valdžiai lenkų darbū ir pastangas prieš Lietuvą.

Atstovu Washingtonan išrinktas K. Mečionis. Sekama rezolucija išnešta ir pasūstata Jungtinių Valstijų sekretoriui Colby. "Mes Harrison-Kearney's lietuvių, Amerikos piliečiai, rugs. 6 d., 1920 m., minios susirinkime, šet. par. salėje, N. 5th gatvės, Harrison, N. J., griežtai protestuojame prieš lenkų valdžią ir jos nusistatymą užgrobti Lietuvą ir šiame masiniame susirinkime darome sekančią rezoluciją: Kreiptis į Jungtinių Valstijų "State Departmenta" su prašymu, kad valdžią sulaukytų siuntinėjamą Lenkių ginklų, amunocijos ir pareikalautų lenkų kariuomenę tuoj pasitraukti iš Liet. teritorijų." V. Bėreika, P. Baltrukonis, K. Mečionis.

WORCESTER, MASS. Ašveikiavimas. S. L. R. K. A. 41 kuopa laikė mėnesinį susirinkimą 12 rugsėjo ir apsvaūsėsiu kuopos dalykus, būvo atsiveikimimas mūsų taip darbtams ir sumanus nario Jurgio Aleksos. Šiomis dienomis važiuoja į Lietuvą. Jam atsiveikinus ir pasakius su Diev, nariai ir narės visi atstovoj išreikšė jam padėką rančių plojimo ir visi linkėjo laimingos kelionės Tėvynėn parkeliuoti. Bus gal neprošai paminti keli žodžiai apie pasidaravimą mūsų 41 kuopai. Mūsų kuopa iki 1916 metų

vo visai menkam padėjime, netik ką silpnai stovėjo, bet ir narių buvo mažai belikę. Bet kaip įstovio Jurgis Aleksa, 1916 metais buvo raštininku ir sutarkė kuopos visą stovį, o 1917 m. liko kuopos pirminku ir išbūvo iki 1920 m. ir visas geras darbuodamas, paliko kuopą geriausiai stovyje.

Laimingos kelionės Tėvynėn! Koresp. A. Keršis.

PATERSON, N. J.

Nors Patersono lietuvių negali didžiūti su dideliu skaitliumi, bet užtai atsižymi smarkume veikime, nežūrint koki darbą pradėtų veikti. Štai kad ir 12-tą dieną rugsėjo vietinis klebonas, gerb. kun. Petrąitis po sumos pageidavo, kad būtų visuomenės susirinkimas. Už poros valandų susirinko nemažas būrys veikėjų svetainėje. Išsirinkė vyriausybę ir pradėjo tvarkyti susirinkimą.

Gerb. kun. Petrąitis išaiškino, kad prieštatis susirinkimo, tai išreikšti protestą prieš lenkų įsibriovimą į Lietuvą ir išrinkti iš Patersono atstovą į Washington išgauti audienęją pas prezidentą Wilsoną ir išreikšti protestą prieš lenkų įsibriovimą į Lietuvą.

Gyvai ir aščiau nurodinėjo, kad atstovo sūntamas į Washington'ą būtų ir labai vietoje, vienok kadangi ir seniaus jai buvo lietuvių delegatai pas Wilson'ą, taipgi rezolucijų ne viena seniaus tapo pasūstata ir pabrėžė su milijonais parašų ir mes gana džiaugėmės su prezidento Wilsono ir nekurių senatorių ir kongresmanų prielankumu ir gražiu pasidėjimu kaslink Lietuvos reikalų, visgi tas šiandien mažai palengvino Lietuvos našta. Nurodinėjo, kad vienatū ir geriausia rezolucija det Lietuvos labo tai būtų mūsų amerikiečių pasidėjimas remti Lietuvą su mūsų doleriais, mes gana mums aiškiai turėjo pasirodyti iš Colby'o notos kiek Lietuva paramos gali tikėtis nuo Amerikos. Jan beveik nustojo tikėti ir neišėjė Washingtono saldių žodeliū ir gražiū pažadėjimū. Mūsų doleriai stovės už Lietuvos kariuomenės ir atliks svarbesnė ir naudingesnę rolę, negu mūsų pasūstas atstovas į Washingtoną.

Matomai, kad visi svetainėje sutiko ant tos nuomonės, nes kuomet vieną moteris inėšė, kad kiekvienas lietuvis darbinas, padarytų praktišką rezoluciją — paaukoti penkis dolerius, tai vienbalsiai pamerita sumanymas. Nieko daugiau nelaukė, tuoj bėgo viens paskui kitu, nešdami penkines ir klojami ant stalo be jokio raginimo ir be matant susidėję \$205. Ant rytojaus tapo pinigai pasūstų pr kailegramą į Lietuvą su pažymėjimu, kad tie pinigai paskirti prie užliakymo mūsų kariuomenės.

Ir vėl mažas Patersonas duoda pavyzdį kitoms kolonijoms. Paraginti gerbiamo klebono visi kaip vienas žmogus atsistovojė tardami "Valio!" det Lietuvos kariuomenės. Sekančios ypatos auktoj: Ursulė Strimaitė \$10.00, Stanišlovas Rupys 10.00, Alena Bebernas 11.00, Jonas Tunila 10.00, Jonas Andrulaukas 6.00, Pranė Demiskaitė 6.00, Antanas Meraitis 6.00, Apolonija Jokubaitė 6.00, Bernardas Marčinkus 6.00, Kunigas Petrąitis 6.00.

Po 5 dol. Petras Smigelskis, Bronis Baublis, Pranas Bilūnas, Vaelovas Sašnauekas, Antanas Bilūnas, Luozas Lydena, Vaelavas Sadaucakas, Juozas Baublis, Antanas Stankus, Vincas Sadauskas, Antanas Kapalas, Rokas Zalneraitis, Jonas Sprainaitis, Pranas Juškaitis, Ignas Kurlikaitis, Antonina Zaleckaitė, Kestantas Sprainaitis, Marš Venekaitis, Juozas Treinis, Juozas Na-

reikevičius, Jonas Rudminas, Juozas Marčinkas, Juozas Dragunas, Pranas Sprainaitis, Vincas Alencevičius 2.00.

Nutarėmė, kad ir vėl už kelių dienų surengti kitą susirinkimą su tuo pačiu tikslu, nes per porą valandų nebūvo galima sušaukti veikėjų, kurie biskij toliau gyvena. "Lai gyvuoja Lietuva!"

Sekret. LINDEEN, N. J. S. L. R. K. A. 200 kp. rugsėjo 5 d. laikė mėnesinį susirinkimą. At-

silželigiant į tai, kad pereitais metais mūsų kuopelės parengtas vakaras nusisekė, ir šį metą nutarta parengti. Tam darbu vykinti turime gabių veikėjų-vaidintojų. Teatru tvarkyti išrinkta komisija iš J. K. Butkans ir P. Mikšo.

Spalio mėnesį nutarta surengti balių susitarus su L. D. S. 7 kp. Šiame susirinkime prisirašė trys nauji nariai: Vincas Guzevičius, T. Krūškėkaitis ir Vitalija Liudvinauviūtė į vaikų skyrių.

Vijurkas.

IŠ LIETUVOS

VILNIUS. Kunigų permoinos. Bolševikam besitraukiant kėliolika aršesniųjų kunigų išbėgo iš Vilniaus, palikę bažnyčias. Prie jų vėskupas Jurgis Matulevičius paskyrė naujus klebonus: Kun. Jūliū Ellertą, sv. Jono kleboną, paskyrė Vilniaus miesto dekanu. Kan. Joną Ušilų, Dvas. Seminarijos rektorių — Aušros Vartų klebonu. Kan. Juozapą Kuklą — Dominikonų baž. klebonu. Kun. Petrą Kraujalį Dv. Seni. profesorių, sv. Jokubo bažnyčios klebonu. Kun. Leoną Pučią, Dv. Sen. profesorių — Bernandinių bažnyčios klebonu. Kun. Aleks. Laškevič, Dv. Sen. prof. — Visų Šventų bažnyčios klebonu.

Is Kauno Vėnuon, kaip girdėjo, mė rengiama didelė lietuvių maldininkų keliauninkystė į Vilniaus Kapienę ir Aušros Vartų P. Sv. aplankyti ir padėkoti Dievui už Lietuvos išgelbėjimą ir suteiktos mūsų žmonės ir šalie malonės. Smulkesnės žinios bus paskelbtos vėliau. Keliauninkų telkimos centras bus pas Kauno Katedros kleboną kun. Dogelį.

Kunigų išradimas. Visi atsimenta papulio ir nusistebėjimą, kuomet vokiečiai pereito karo metu amė šaudyti į Paryžių iš tolimos 75 kilometrų. Bet dar labiau nusistebėjo vokiečiai, kuomet prancūzai užtiko tą didelę vokiečių armatą ir paleidė pusėtina bombų, privertė ją nutilti. Tai buvo pavasarį 1918 metų. Talkininkų laikraščiai pranešė, kad "Didžioji Berta" sugadinė, bet nepasakė kokiū būdu tai pasisekė padaryti.

Tik dabar, beveik dviem metam priešjūs nuo karo pabaigos, Prancūzijos parlamentas Paryžiuje priėmė rezoluciją išreikišiančią padėką kunigui Rousselot'ui.

Mat, vokiečių didžištos amotos šūviai pataikė į Sv. Geryzo bažnyčią Paryžiūje. Tat nepatiko kunigui Rousselot'ui. Jis yra gantos mokslo profesorius garsingoje Prancūzijos augštoje mokslo įstaigoje Collego de France. Puikiaišiai mokėdamas akustiką, t. y. mokslą apie garsus ir girdėjimą, kun. Rousselot'as išrado prietaisų kaip susėkti, iš kur kyla balsas. Su tuom prietaisu Prancūzijos kariavai įsunkniai išpejo, kur stovėjo didžioji vokiečių armatą ir ją apdaužė.

MUSŲ PRAMONĖ.

Kaunas. Iš Amerikos yra pradėję grįžti į Lietuvą mūsų tautiečiai ir tokių jau nemažai galima pasitikti Kaune. Jie ieško sau atsakančio užsiomimo mūsų atgimusoje ir atstatomoje tėvynėje. Vienok, jų tarpe atsiranda jau ir tokių, kurie vienur kitur pasiteiravę ir nieko neradę, nupūpa dvasia ir rengiasi vėl grįžti į svetimą šalį. Tai visgi būtų liūdnas apsieikimimas, tuolabiau, kad mums prityrę žmonės yra taip labai reikalingi ir dažnai girdėt jų net nerandama. Mano išmanymu, mūsų sugrįžusiems amerikiečiams reikėtų sudaryti tam tikrą savo biurą arba užsiregistruot prie kokios jau gyvuojančios organizacijos (Darbo Federacijos, arba Amerikos Liet. Prekybos Bendrovės) ir apie tai per laikraščius pranešti mūsų visuomenę, kad jie finotių kur kreiptis. Jei mūsų amerikiečiai patys neugebė tinkamą "būzio" užvesti, tegul perka akcijas (šėrus) jau įsteigtų ir vai-

kiančių lietuvių bendrijų, kurių sarašų paduodame žemiau. Musų pramonės bendrijos: Lietuvos pramonė neveizint blogų sąlygų kyla ir plėtojasi, steigiamos bendrovės, kurios nebologai veikia. Dabar vėl susidarė "Lietuvos Statyba", jos pamatinis kapitalas 5 mil. auk., akcijoms padalyta 500 aukų. kiekviena. Jos laikinoji valdyba: J. Tubelis (b. Ukio min.), Keistutis Šliupas, Mar. Yčas, inžin. Šakianis, Grinkevičius, Vizbaras, Bendrovės tikslas statyti gelžkelius, plentus, tiltus, atstatyti sugriautus miestus. Pirmutinis darbas bus pravedimas siaurojo gelželio nuo Pasvalio ant Biržų. Garlaivininkystės Bendrovė užpiko 2 didelius garlaviuus už 80 mil. auk., vežioti prekęm ir pasažieram tarp New York'o ir Klaiėpos. Nemuno bendrovė nupirko buv. Šuvalo gelžes liejimo fabriką "Marsą" Kaune ir dirba ukškas mašinas, įrankius. Eglyno bendrija užsima medžio apdirbimu. Nupirko Panevėžį tartoką, pjauna špalas, lentas, ketina dirbti mobilius, ketina steigti popieros fabriką. Ringuvos bendrovės alejeaus fabrikas jau spaudžia alieju, į savaitę išpaudžia 1 vagonų sėmenų, mokėdamas už pudą sėmenų 60-70 auk. Ištraikų gyvuliams šerti gali gauti ten pat. Aliejaus kaina — 10 auk. sv.

Ringuvos ir Nemuno bendrovių adresas: Kaunas, Laisvės Alėja 24, Vosylus. Garlaivininkystės B-vės S. Banaitis, Pranciškonų g-vė (prieš Vytauto bažnyčią). Eglyno — vedėjas Tubelis, Keistutis g-vė No. 63.

Ketinama ilgai netrukus Kaune įsteigti cinkografiją (paveikslų spaudinčių dirbtuvė). Šiauliuose — kas kart plačiau pradeda veikti "Ventos" bendrovė, užsiimanti medžių perdirbinėjimu.

Žodžiu sakant, norintiems prisidėti prie tėvynės atstatymo — yra kur sunaudoti savo pinigus ir savo pajėgas.

AŠMENOS APSKRITIES MOKYT. SUVAŽIAVIMAS. Vilnius. VIII. 19. (Elta). Rugsėjo 10 Ašmenoje buvo revkomo susauktas visų apskričių mokytojų suvažiavimas. Balsuojant klausimą, kas nori dėtis prie Rusų ir prie Lietuvos, šeši pasakė už rusus ir 32 už Lietuvą. Balsavusieji už rusus tuoju po to taip pat pasisakė deklas prie Lietuvos.

Rugsėjo 9 dieną Kaune ir jo priemiesčiuose duonai mokėjo 80 kap., bet šitai rugsėjo 10 d. Sančių Vartotojų Bendrovė "Proletaras" ima duonos kepimo ir paruošama po 50 kap. svarą, per vieną dieną parduoda apie 150 pudų. Tą pat dieną jau Sančių krautuviniai, pajutę, čmė mušti kainą. Rugsėjo 11 d. pradėjo kepti duoną Gelžkeliečių ir "Paramos" V. Bendrovės. Duonos kaina visam mieste čmė kristi ir jau rugsėjo 13 d. pirkliai, pabugę konkurencijos, čmė pardavot svarą po 60 kap., tai yra 20 kap. svarui pigiau, neg čmė pirm pradėjiant kepti duoną bendrovėm. Kas atsitiko? Rūgiai rinkoje neatpigė, jų iš niekur neįvežta. Aisku, kad čia įtakos padarė vartotojų bendrovės, užtat privalu kiekvienam piliečiai aktngai, dėtis į vartotojų bendrovės.

JONISKĖLIS. Vietos dvarponio Karpio lėšomis prieš karą buvo čia pastatyta žemės ukio mokykla, paimta ir užliakoma buvusios rusų valdžios. Mokyklai pavesta 100 deš. žemės ir pastatyta geri triobėsiai. Taja mokykla lietuvių reikalingi mokyklai, kurią maščios ji užsidarius ir dabar tik vienai vėjai joje tebešvilpauja. Triobėsiai reikalingi Bendrovė užpiko 2 didelius garlaviuus už 80 mil. auk., vežioti prekęm ir pasažieram tarp New York'o ir Klaiėpos. Nemuno bendrovė nupirko buv. Šuvalo gelžes liejimo fabriką "Marsą" Kaune ir dirba ukškas mašinas, įrankius. Eglyno bendrija užsima medžio apdirbimu. Nupirko Panevėžį tartoką, pjauna špalas, lentas, ketina dirbti mobilius, ketina steigti popieros fabriką. Ringuvos bendrovės alejeaus fabrikas jau spaudžia alieju, į savaitę išpaudžia 1 vagonų sėmenų, mokėdamas už pudą sėmenų 60-70 auk. Ištraikų gyvuliams šerti gali gauti ten pat. Aliejaus kaina — 10 auk. sv.

Ringuvos ir Nemuno bendrovių adresas: Kaunas, Laisvės Alėja 24, Vosylus. Garlaivininkystės B-vės S. Banaitis, Pranciškonų g-vė (prieš Vytauto bažnyčią). Eglyno — vedėjas Tubelis, Keistutis g-vė No. 63.

Ketinama ilgai netrukus Kaune įsteigti cinkografiją (paveikslų spaudinčių dirbtuvė). Šiauliuose — kas kart plačiau pradeda veikti "Ventos" bendrovė, užsiimanti medžių perdirbinėjimu.

Žodžiu sakant, norintiems prisidėti prie tėvynės atstatymo — yra kur sunaudoti savo pinigus ir savo pajėgas.

Laivakortės kainuoja \$145.00; ant laivo kambariai su 2 ir 4 lovomis visiems keleiviams. Bagažai čekiuojami stačiai į Liepoją. Laivai išplauks: Rugsėjo 30; Spalio 14 ir 21; Lapkričio 4 ir 18; Gruodžio 2, 9 ir 23. Lietuvos pasi ganimi ir kainuoja \$10.00. Pinigus siuskite per Money Order ir adresuokite P. MIKOLAINIS 53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

TIESIOG Į LIEPOJŲ. Laivakortės kainuoja \$145.00; ant laivo kambariai su 2 ir 4 lovomis visiems keleiviams. Bagažai čekiuojami stačiai į Liepoją. Laivai išplauks: Rugsėjo 30; Spalio 14 ir 21; Lapkričio 4 ir 18; Gruodžio 2, 9 ir 23. Lietuvos pasi ganimi ir kainuoja \$10.00. Pinigus siuskite per Money Order ir adresuokite P. MIKOLAINIS 53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

BAMBINO. Vaikai myli jį! Jie prašo daugiau! Jie užliako vidurius geroj tvarkoj. Jis vaikams padaro linksmams ir sveikatai Susidėda iš tyriusųjų sudėtinių ir neturi sąvųjų nuodingų daliū. Saugus, užtikimas, vidurius paliosuojantis vaistas! Veikia greitai-maloniai. Pirm negu pirkti, žiūrėk, kad "Bambino Lėite" paveiklas būtų ant pociolo. Soc. vaistinyšose arba Soc. su persiuntimu, užsiskant nuo Išdrbėjų: F. AD. RICHTER & CO., Bush Terminal Bldg. No. 5, BROOKLYN, N. Y.

SVEIKATA - BRANGIAUSIAS TURTAS

Kuomet sveikata nyksta, gyvenimas pasilieka tuščiu. Tankiai žmogus pražudo sveikatą kartu ir džiaugsmą del neapsižiurėjimo. Neduokite savę apsigauti, bet patį persitikrinkite. Pabandykite

BOSAK'S GYDANCIO HORKE VINO

Kuris yra natūrališkai gydančias įvairias, o ypač vidurių ligas. Taip-pat pagelbsti nuo galvos skaudėjimo, nuo nervų ligos, nuo nusilpėjimo ir daduoda kraują.

Positeiraukite apie BOSAK'S HORKE VINO pas savo pažįstamus ir vartokite jį pagal nurodymus, o išvengsite daugybės ligų. Galiina gauti vaistinėse (aptiekose), krautuyėse (grosernėse). Arba stačiai kroykpitę prie

BOSAK MANUFACTURING CO. Scranton, Pa.

Prekę: 12 bonkų už \$14.00; 6 bonkus už \$7.50; ir vienas bonka \$1.50.



Daktaras Gydo Patrukima.

Ligonis netrolina darbo laiko, be peilio, be operacijos.

Didelę atydą atkreipia publika į stebėtiną gydymą Patrukimo, Hydroele ir Nerviška arba trochimis vėrials ligas, per Doktorą Andrew O'Malley iš Wilkes Barre, Pa. be vartojimo peilio ir operacijos ir išskiriant aršesnius atstikimus, nerailaulyja trochimi laiką nuo darbo ar kito užsiėmimo.

Žmonės paprastai mialino, kad nesiranda gydymo del patrukimo, kai tik su pagalba operacijos, bet tas yra tik netiesa. Slandien Dr. O'Malley praleido didesnę dalį savo laktaravimo del ištyrinėjimo ir gydymo patrukimo be skausmingos operacijos ir pasisekė jam išpildyti savo norą, taip kad nėra apie tai abejonės.

DEKINGAS PACIENTAS SAKO: Beverly, N. J., Aug. 14, 1917. Brangus Dr. O'Malley—

Negaliu rasti šodkis įvales jums padėkoti už stebėtiną patarnavimą del mano išgydymams mane nuo dūbel-tavos rapturo, nuo kurtos kentėjau per devyntis metus ir negalėjau dirbti Bandiau viokius daktarus, bet man negalėjo pagelbėti. Dabar esu sveikas, ačiu Dr. O'Malley iš Wilkes-Barre, Pa. Aš esu Lietuvis 70 metų amžiaus ir išmintai rekomenduoju Dr. O'Malley, del kiekvieno Tautiečio, kuris yra tame paciname padėjime, kaip kad aš pirmas buvau.

Jonas Gedminas, Box 68, Beverly, N. J.

(Tikra gromata rašoma mano ofise).

DAKTARAS O'MALLEY SAKO:— Penki metai atgalios po dvejių metų ištyrinėjimo, išradau naują būdą gydymo Patrukimo ir vadina tą būdą gydymu "Chemi-Electro" būdą gydymo Patrukimo del šimtų Patrukusių žmonių. Nebuvo didesnio išradimo medicinoje, nei gydymose nuo laiko išradimo X-RAY ir daugiau svarbesnio žmoniui. Jeigu esate vienas iš tų skaitlingų kenčiančių, sergančių ant tos neapkenčiamos ligos "Patrukimo" aš galiu jus išgydyti! Nėlaukite. Jeigu reikalaujate rodos, tai nieko nekaštuos, kaip tik paraišymas gru-

APIE SIUNTINIUS I LIETUVĄ.

Daugelis lietuvių klausia per laiskus kaip jie galėtų nusiyti savo gaminęms į Lietuvą drabužių, audimų ir avaly. Tokis rupestis yra labai girtinas ir skubintis reikia su išsiuntimu, kad atėjus šaltam rudeniui ir žiemai siuntinys jau būtų adresantu rankose.

Siuntinius galima yra siusti iš kiekvieno pašto Amerikoje iki 22 svarų sunkumo, užmokant po 12 centų už svarą ir galima registravoti.

Siuntinius reikia gerai-tvirtai supakuoti, drūčiai surišti ir į tvirtos popieros dėžę-bakselį įdėti, taip, kad dėžė būtų pilnai prikimšta ir neliktų tuščios vietos, tai kelionėje nesutrins, nesuris siuntinys. Pakui dėžė gerai aptempus baltu audimu apsiuti ir ant viršaus drutoka virvele aprišus adresuoti sekanciai: From A. Balsis, 16 Biruta St., Akron, Ohio.

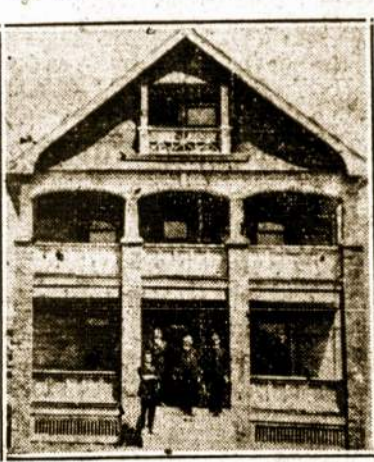
To Ona Balsienė, Natų kaimo, Kuršėnai—pašta ir valsčius. Šliauļi apskrīcīo, Lithuania.

Taip adresuotas siuntinys visados uueis į vietą. Ant pašto gausite kortą "Customs Declaration," kur ant vienos pusės reikės surašyti kas yra sudėta siuntinyje ir kiek kas verta, o ant kitos pusės abudu adresai. Į siuntinį nedėkite jokio maisto, bet įdėkite geras žirkles, koletą pakeliū didesniū ar mažesniū adatų, noperėkų-piršteliu, po koletą rety ir tankiū šakų plaukams šukuoti, ko daugelyje vietų negaunama pirkti Lietuvoje. P. Mikolajinis.

matos ar etsilankymas į mano ofisą asabiškai. Rašykite, prisiusdam už 6c. stampų, o gausite paveiks luotą lauytų apie Patrukimą. Adresuokite:

DR. A. W. O'MALLEY (SPECIALIST) 68 SO. FRANKLIN ST. Pusė bloko žemiau Miners Bank Wilkes-Barre, Pa. Kur kalbasi ir rašosi lietuviškai.

PARDUODAME NAMUS IR LOTUS AKRON, OHIO



Iš aplinkės jau daug lietuvių Akrone nusipirko namus ar lotus. Tai gerai supranta Clevelando, Daytono, Youngstowno ir kitų artimų vietų lietuviai. Jie pirko lotus žema kaina ir daugelis jų jau tuos pardavę su geru uždabiu kitus apsipirkę lietuvių apgyvenamoje vietoje iš Lietuvos Amerikos Pramonės Bendrovės. Bendrovė turi nusipirkus didelį plotą žemės ir išdalijus į lotus vietoje, kur lietuviai spicėiasi. Ten jų daug apsigyvenę. Ten jau ir lietuvių bažnyčia statoma.

Akrone darbai gerai eina. Kas dien vis naujos dirbtuvės statosi. Čia darbininkai gali daug uždirbti. Čia ateityje bus viena iš svarbiausių biznio centrų Amerikoje.

Lietuviai, kurie negali dar važiuoti į Lietuvą, važiuoja į Akroną, kad čia pinigų užsidirbus. Jie gerai daro. Nesigalės ir tie, kurie jų pavyzdžių pasėks. Dirbkime, darykime pinigus su savo jau padarytais pinigais, kad parvažinauę į Lietuvą galėtume su savo kapitalu ir sau ir tautai naudą atnešti.

Viena iš daugelio Lietuvos-Amerikos Pramonės Bendrovės pastatytų namų Akrone.

Namo prieangyje stovi Bendrovės Prezidentas p. J. S. Vasiliauskas, iš Lietuvos pasijuntinys gerb. Kun. Vl. Mironas, Akrono lietuvių parapijos klebonas Kun. A. Janušas ir žemiaus p. Juozas Abromavičius, Akrono skyr. Bendrovės knygvėdys.

PIRKITE LOTUS IR NAMUS KOL KAINOS ŽEMOS. ČIA INDĖTI PINIGAI I LOTUS TRUMPU LAIKU PASIDVIGUBINS.

Bendrovė stengiasi savo visą veikimą greitu laiku Lietuvon perkelti ir todėl lotus parduoda be didelio uždabio. Iš Bendrovės pirkdami lotus čia Jus sutaupinsit daug pinigų. Naudokitės proga, kol galite pigiai.

LITHUANIAN AMERICAN TRADING CO. AKRON BRANCH OFFICE ON BIRUTA STREET, NEAR EAST AVENUE, R. D. NO. 24, SO. AKRON, OHIO.

Ar Jusu Vidurei Suvirin Suvalgitą Maistą?

Ne tas ką suvalgotė, bet tas ką vidurei suvirin, duoda pasekme jusu kūnu.

Giaras, sveikas apėtitas ir tam tikras dirbimas virimo organu, bus pasekmiu po vartojimo



Severa Esorka

Pasekmingi vaistai del ateinančių į sveikatą ypātų. Labai rekomenduoti vaistai del nusilpėtų ir delikatnų ypātų. Tam tikras sustiprinimo vaistas del senyvu ypātų.

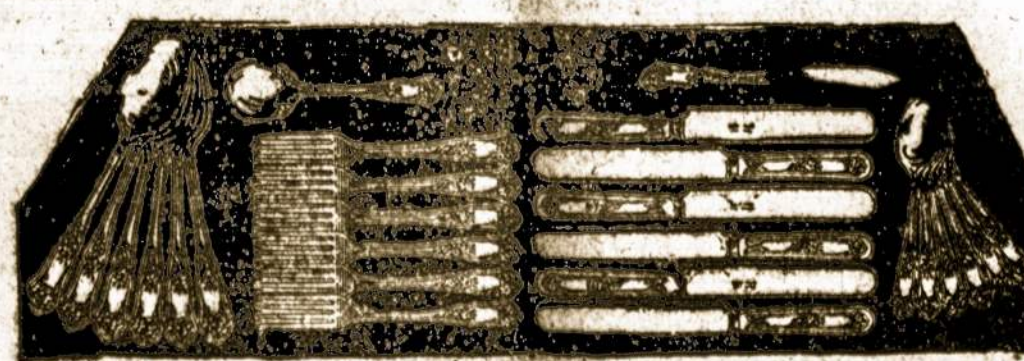
Kaina 75 centai į 3 centai taksa, arba \$1.50 ir 6 centai ta. ssa. Pardavinetas Aptekose arba rasiukite iki

W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Iowa

Ilgai laukius jau pagalmi-nome naują laidą maldakny-gių: "Aniolas Bargas" ir "Dangaus Žvaigždutė", Penkta pertaisyta laida. Visais knygu reikalais adresuokite: "GASSAS" 222 So. 9-th St., Brooklyn, N. Y.

DYKAI

Koznas gali gauti tų puikių 21 smetu sidabrinę indų setų, tikro Rogers aukso, susidedantį iš 6 šakūčių, 6 peilių, 6 didelių ir mažų šaukštų. Laikys visą amžių.



Ši proga niskuomet neteis diegiau gauti šį puikiu nobiliu setu veltui. Kozna moteris, dukte, vyras ar sunas gal įsigyti nepreleidiant nė cento. Viskas ko mes prašome — pagrazindinti musų 24 pusbipų prafito, ma-tonumo ir premijų katalogu, perstatant didelius jms draugams apigimimus; tų koznas gali padaryti, patirimas nereikalingas.

Nes tukaiatinis visame išdalytu sidabrinę setu VELITI. Būk atsiminti savo mieste ir įdėk viegn. TURSTANLAIS JAU TŲ SETU ESAME IRDAVE. IR JUMS NORIME DUOTI. Neaidelitik. Ispildyk šį kuponu ir šiuk namu tuož.

HOME SUPPLY COMPANY 110 Nassau Street New York City

HOME SUPPLY CO. Dept. 306, 110 NASSAU ST., New York City. Prisiuk man VELITUI Jusu puslony sidabrinį setu. Pavardė ... Adresas ... Miestas ... Valstija ...

SIUNTIMAS PINIGŲ I LIETUVĄ

Po daug bandomų ir tam tikrų sunkumų, pagalias pasisekė susisiekti su Lietuva. Musų Užrubežinis Skyris tų klausimą sutvarkė ir dabar galime užtikrinti jus musų puikum ir atsakančiu patarnavimu.

PAS MUS — Galima pasiust pinigai į Lietuvą ir į visas kitas dalis svieto (išskyrus vietas apimtas karo sulgy žemiausio dienos kurso.

PAS MUS — Galima sudėti pinigus taupimui pradėjus nuo vieno dolerio ir mes mokame 3%.

PAS MUS — Galima pirkti laivakortes važiuojantiems iš Lietuvos arba į Lietuvą, taip-gi ir kitas dalis svieto, ant geriausiu linijų.

PAS MUS — Galima padaryti visoki notariški raštai pirkimo, pardavimo, išjieskojimo dalių ir t. t. Mes taipgi pagelbėsime jums išgauti pasportus nereikaludami už tai atlyginimo.

PATARIMAI SUTEIKIAMI VELITUI Visuose reikaluose kreipkitės BOSAK STATE BANK Scranton, Pa.

LIETUVOS-AMERIKOS PRAMONES BENDROVE Lithuanian American Trading Co.

Table listing directors and agents for Lithuanian American Trading Co. Includes names like J.S. Vasiliauskas, K.J. Kaulakis, etc.

Table listing various agents and their addresses in different cities like Albany, Amstordam, Bayonne, etc.

Text describing the company's services and contact information. Includes address: 112 N. Greene St. Baltimore, Md.

Advertisement for 'PAIN-EXPELLER' and 'KYLA IŠGYDOMA' (Stuarto Flapao Paduskaite). Includes contact info for Flapao Laboratories.

VIETINĖS ŽINIOS

VEL PRADEDA DIRBTI.

A. L. R. K. Moterų Sąjungos 29 kp. rugsėjo 15 d. turėjo mėnesinį susirinkimą, kuri pirm. Subatienės su malda atidarė. P. Gilvūtė perskaitė protokolą, kuris tapo priimtas. Teatro komisija išdavė raportą, iš kurio paaiškėjo, kad darbas voramas pirmyn. Seimo delegacijai: V. Abraičiūtės ir Karvelienės raportai priimti delnų plojimu. Jos išdavė raportą ir iš Federacijos kongreso. Nutarta prisidėti prie rengimo kn. N. Petkaus, klebono, priėmimo vakarienės. Žinoma, to darbo didžiama kris ant moterų pečių, nors vakariene rengiama parapijos vardu. Kviečiame visus vakarieneje dalyvauti.

Balsupių Gegutė.

KAIP IR MOKYKLA.

Moterų Sąjungos 29 kp. nu tarė kas pirmadienis laikyti susirinkimus, kuriuose kviečiama visos narės dalyvauti. Bus rengiama paskaitos, diskutijos, mokoma siuvimo ir t. t. Moterys, išnaudokite puikią progą.

B. G.

SAUNIAI NUSISEKĖ.

Pirmadienį, rugsėjo 20 d. Apreiškimo P. Sv. par. salėje, Didžiojo New Yorko Draugijų sąryšys buvo parengęs prakalbas. Washingtonė buvo delegatai. A. Valantiejus ir Korbata išdavė raportus. Kalbėjo L. Šimutis, kun. J. Žilins ir J. Šalinas. Žmonės, kurių buvo pilnutėlė salė, kalbomis tapo patenkinti. Prakalbų vedėju buvo kun. Paulukas. Buvo renkamos aukos, kurių surinkta apie \$95.

MALDAKNYGĖS.

Maldaknygių turime labai gražių ir su prieinamomis kainomis. Mes jas pigiau parduodame delto, kad jos mums pigiau atsiejo padirbti. Kurie norite jų gauti, tai tēmykite "Garso" kataloge.

Susivienijimo pilnai užsimokėję nariai, norėdami pirkti knygas Susivienijimo organe "Garso" skelbiamas, apart Lietuvos laikraščių ir naujų leidinių, gauna jas visuomet už pusę kainos.

Adresuokite:

"GARSAS"

222 So. 9th St.,

Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŲ FILMŲ BENDROVĖS JUDOMI PAVEIKSLAI IS LIETUVOS GYVENIMO

bus rodomi Ketvergo vakare, Spalių 7tą d., 1926 m., Lietuvių Salėje, (Linden Parke) Naugatuck, Conn.

Subatoni ir nedėlios vakarais, Spalių 9 ir 10 dd., Lietuvių pobažnytinėje salėje, Ansonia, Conn.

Panedėlio vakare, Spalių 11 d., Casino Salėje, Central Street, Thompsonville, Conn.

Prakalbos rengtos su tikslu, kad išdėstius dabartinę Lietuvos padėtį ir pardavinėjus Lietuvos Paskolos bonų. Pasekmės buvo geros.

Girna.

BRIDGEPORT, CONN.

S. E. R. K. A. 9-ta kuopa laikys mėnesinį susirinkimą nedėlioje, 26 d. rugsėjo, 4 val. po pietų, parapijos salėje. Malonėkite pribūti visi nariai į šį susirinkimą ir atsineškite mokesčių knygtę del sutvarkymo.

Kuopos rašt. J. J. Š.

LAISVAMANIAI VEIDMAINIAUJA.

Kad tautininkai tą vardą nešioja, tai tik delto kad jis gali surasti "šiltą" vietelę tarp lietuvių.

Jeį gerai tūmysime į jų spaudą, tai ištikro rasime tiek šlamštų bei purvų, kad net bioaru ir skaityti. Paimkime tik tą tautininkų "širdį" "Sandaros" No. 31. tulas "Zanavykas" (čia reik suprasti, kad redakcija sutinka žinutės teisingumo) is Norwood, Mass., pradeda: "Vietos tautininkų ir klerikų sudaryta L. L. Bonų stotis pardavinėjimui (tik pamąstyk su kokia ironija pradeda žinutę tokio prakil-

naus tautos darbo) surengė prakalbas 21 d. Liepos bažnytinėje svetainėje. Kalbėjo tulas Knežis. Iš jo prakalbos aiškiai kiekvienas galėjo suprasti, kad jis nestudijaves istorikų bei šlandieninių nuotikių. Jo ilga kalba nė kiek nebuvo žingel-desnė, knip Lietuvos ubageilio, kuris kalba kurunka. Du dalyku atkartotiniai aiškino: kad Lietuvos kariuomenė paliookus išvijo is Lietuvos žemių ir užėmė Vilnių, pridurdamas, kad buvo didelė kova. Vargu rasis bent viena dāvarka, kuri nežinotų, kad nė Lietuvos, bet Rusijos kariuomenė išvijo paliookus is Lietuvos ir is Vilniaus." ir t. t. Na, Lietuvos atstovas Vileišis aiškina, kad Lietuvos kariuomenė išvijo "paliookus" is Lietuvos, taipzi garsus tautininkas Tarėila ant S. L. A. Connecticut valstijos apskri-uo išvažiavimo aiškino, kad lietuvių kariuomenė išvijo lenkus is Lietuvos ir rinko auką \$1000.00, kad nupirkt L. boną už tukstantį doleriu ir pasiųst tam pulkui, kurs lenkus išvijo is Vilniaus.

Taigi čia aišku, kaip ant delno, kad musų tautininkų širdis "Sandara" parodo, kad "S." šlai ir vadai yra žemesni už paprastą "dāvarką," nes jie taip sakydami pagal "S." korespondentų melavo. Tik reik apsisot ir pamąstyt. Nemanau, kad taip darytų kairiausias bolshevikiškas laikraštis. Na, o musų "S." tą daro.

Musų laisvamaniai pramanytų Lietuvos prakilinčius darbus panaikinti ir sumaišyti su dumblais, jei tik nė jų vedamas.

Ponaitis.

KLAIDA.

Pereitame "Garso" numeryje, po pilpusia fotografija parašyta Juozas Rutkus, tu-rėjo but Juozas Butkus.

NUGA-TONE

PADARO TIRSTĄ KRAUJĄ, STIPRUS, NUOLATINIUS NERVUS, TVIRTUS VYRUS IR MOTERIS.

Kožna dalis kuno ir kožna jo veikmė remiasi ant nervų pajūgos. Nuga-Tone turtingas fosforu nervams, geležiu - kraujui. Susideda is atstumiu brangių, sveikata duodančių medieinu, rekomenduojama ir priimamas daugumos gydytaju.

Vidurių netvarka, indigestija, dispepsija, konstitucija, galvos skaudėjimas, inkstų liga, gaza nuo pilvo ir vidurių, pilvo skaudėjimas, uždidintų kvapų, liežuvio baltumas ir kitos ligos yra paprastai greitai išgydomos, variuojant stebėtinai Nuga-Tone vaista. Duoda gerą apetitą, padidina svorį, nuo ju miegama gerai, padaro kai naują žmonę. Nuga-Tone sustiprina visas kūno dalis. Subduvoja tvirtą vyrą ir sveiką, gražią moterį. Tukstantini žmonių ima ir giria Nuga-Tone. Iškirpk šį skilbimą, paimk į aptieką, gausi bonką Nuga-Tone ir jei visai nebūsi užgundintas, sugrąžink balansą aptiekorini ir gausi pinigų atgal. Jei negausi aptiekų, pristyk mums \$1.00 ir gausi pilnai garantuojamą vaistą, už stuntingą priimkama.

Drugiast: You can get Nuga-Tone from your jobber or from the National Laboratory, 539 So. Dearbon St., Chicago. Guaranteed. Retail price \$1.00.

Severos Gyduotes uzliuko seimynos sveikata.

Tyliai kenciančios.

Daugelis moterų ir jaunų merginų kenčia tyliai visiskas negales ingimtas savo lyčiai. Tokios negales paprastai apseireikia skausmais strėnoms, šonose, klubose, šlaunyse ir žemuties pilvo dalyje, dažniais galvos skaudėjimais; jas meta kartin ir kaltin.

SEVERA'S Regulator

(Severos Regulatorius) yra tikras vaistas nuo tokių ligų, sutaisantis neraguolurumas, nuo kurių moterys ir merginos serga. Per ligus metus jis buvo geriausia dovana ir nešiojusi geriausios pasekmes. Gausi pas savo aptiekininką. Žurėk, kad buty "Severos". Kaina \$1.25 ir 5c mokėsių.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Pirk Bonų Bus Duonos



NAMAI IR FARMOS

Ant padavimo nurinai ir mediniai namai su dideliu pasirinkimu, mažu įnešimu ir prieinamiausia kaina, Brooklyn mieste ir visuose priemiesiuose: East New York, Jamaica, Maspeth, Ridgewood, Greenpoint Flatbush, South Brooklyn ir Central Brooklyn.

- 1 kam. - nuo \$1,500 iki \$10,000 įmokėti ant \$1,000 nuo \$150 iki \$200
- 2 f. - \$1,800 iki \$10,000 6 f. - \$3,800 iki \$18,000
- 3 f. - \$2,500 iki \$13,000 8 f. - \$4,000 iki \$20,000
- 5 f. - \$3,500 iki \$15,000 20 f. - \$11,000 iki \$30,000

Budavojame namus ir duodame morkėdium ant namų. Kas per musų prirodymą perka, nieko nemoka imus ir aprūpiname teisingai.

Ant padavimo 200 farmų su triobomis ir gyvuliais apie New Yorką, Jersey, South Island ir kitose valstijose, kur geriausias žemės, prie girių, vandens ir muzg:tautos apgyventa. Parduodame su mažu įnešimu ir lengvu mokėjimu.

B. ZINIS REALTY CO.

420 Lorimer Street BROOKLYN, N. Y. BRANCH OFFICE: 174al Grand Street



Didz ausias Paskolas Duodame visiems lietuviams.

Ant Deimantų, Laikrodėlių, Brangakme nių ir ant visokių drabužių.

M. Bruckheimer Sons.

705 Grand St., Near Graham Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. 3455 Stagg

IR VEL NAUJO!

Siuomi pranešim visuomenei jog atidarėm naujų Vyrųkų Drabužių įstaigą, kurioj siuвам siutus ant užsakymo. Parduodam materijas, išdirbam visokias petrinas ir laikysim gatavų drabužių. Visus geru mus kokius mes galim suteikti, ant popieros negulim parodyt, todėl kiekvieno priederystė, kurį tik reikalus prisipt, atėit ir persitiktint i musų krautuve po vardu NEW MOON CLOTHING CO., 655 5 TH AVE., SOUTH BROOKLYN, N. Y. S. ZUBAVICIUS, įstaeigėjas.

Tel. 4426 Greenpoint. Dr. J. Walukas Valandos: nuo 8 iki 10 ir ryto, nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakara. Nedėliomis pagal sutarimą. 161 No. 6-th Street, BROOKLYN, N. Y.

Juoz. Garšva

GRABORIUS TEL. 2320 GREENPOINT

Parsandaui automobilis ir karrietas veseljoms, krikštynoms. Ir šlaip pasivažinėjimams. 231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y. 264 FRONT ST. CENTRAL B'KLYN.

DAKTARAS NAMUOSE. Ke tik išejo is spaus nauja knyga DAKTARAS NAMUOSE. Knygtėje aprašoma visokias vaistatikas žoles, šaknis, žiedai ir t. t., nuo kurių lygu ir knip vartojama. Su lotiškais uzvardjimai, tap kad kožnas gali jas gauti bile aptiekoje. Apart to, yra daugybė gerų pamokinamų, alapybių ir receptų. Tokia knygtė yra kožnam reikalinga. Prekė už \$1.00. M. SUKAITIS (41) 451 Hudson Ave., Rochester, N. Y.

KURSAS NUPULĖ

100 AUČINIŲ \$22 50 Tai geriausia dabar siupeti pinigų i Lietuvą. Pasai grizimui Lietuvon, Lavakortės, pasitikimas ir palydėjimas ant laivo. Padarymas visokių dokumentų. Rašydami pridėkit 2c. stampa. Pinigus siuskite per Money Order. P. MIKOLAINIS 53 Hudson Ave., Brooklyn, N. Y.

Tel. 1950 Greenpoint. Gydas ligpinis su įvairiomis ligomis, o ypač mano specialė, MOTERYŠ LIGOS. DR. H. MENDLOWITZ, 271 Berry St., Brooklyn, N. Y. Kampus So. 1-mos gatvės Garsi įstaeigkite adreša: DR. H. MENDLOWITZ 271 Berry Street,

PRANAS GRAZIS

Muriu, cementuotu, mabejuu ir taisyau šalygatrius ir sklepus. Visą darbą garantuojū. 227 Leonard Str., Tarpe Grand ir Powers Sts. Brooklyn, N. Y.

LIETUVIO APTEIKA.

Siuomi pranešu, kad mano aptiekoje raudasi visokios gyduotes, kaip Amerikoniskas, taip ir Europajiskos. Zemiau pagarsiu tiktai tokias gyduotes, kurios tankiausiai yra reikalingos del apsaugojuimo arba del pradai-simo tokių ligų, kaip baltis, su visuo kuo skaudėjimu, reumatizmas, arba kasly gėsimas ir nuo skilvio nemalimo. Prie tų paprastų žmogaus silpnybių visuo gydoma ligos psiaideda. ...telel nuo šaldio ir visuo kuo skaudėjimo 75c. Miltėlei nuo reumatizmo ir kaulų gėlimo 75c. Škilvinis Pitteris \$1.00. Medicina ir Balsamas gėrti ir tepti nuo visokio reumatizmo \$1.50. Todel, laike reikalo kreipkitės prie tautiečių, o busite kongoriariais užgaudiati. Lietuvia Aptiekorius FRANK A. URBAN 161 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.

Didžiausia Brooklynė Lietuvio Ceverykų Krautuve

Užlaiko geriausių i dirbiščių Ceverykus: W. L. Douglas, Emerson ir kitokius. Už eikite persitiktinti.

Simanas Poeluncs 127 GRAND ST. (kampus Berry Street) Brooklyn, N. Y.



M. MIERZWIŃSKAS



Kuriuose galima gauti visckios MĖSOS, užlaikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžiu, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rukytos Mėsos, Jaunų Parsiuokų, Kumpių, Krajavų Taukinių ir Kudų Lašinių. Visados šviežia mėsa ir čystai (švariai) užlaikoma.

M. Mierzwinski 125 GRAND STREET kampas Berry St. BROOKLYN, N. Y. Tel. 3359 Greenpoint.

PIRMUTINIS IR SENIAUSIAS LIETUVISKAS UZEIGOS NAMAS ARBA HOTELIS NEW YORKE.

Lietuviai, kreipkitės prie savųjų! Jei nenori buti nuskrinautu atvykęs New Yorkan, tai tiesiok kreipkis pas GEO. J. BARTASIU, agentą, nes jis yra visiems gerai žinomas žmogus. Parduoda Lavakortės ant visu linijų i Lietuvą ir is Lietuvos. Išmainom ir siunčiam pinigus i visas dalis svieto pagal dienos kursą. Parpinam išvažiuojantiems Pasportus. Pasitinkam žmones ant gėlkelio stocių New Yorke pribuvus is kitų miestų. Suteikiams nakvynes, nes užlaikomę namų su 38 kambariais. Palydime keleivius ant laivų ir pristatome jų bagažus. Žodžiu sakant pilnai aprūpiname kiekvieną, kuris pas mus kreipiasi i musų viršminėtą Agentūrą su reikalais. GEO. J. BARTASZIUS 498 Washington Street, New York City.

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS

Paveikalus padirbu visokiomis spalvomis, kaip mašus, taip ir didelius. Vesteivų, Seimynų ir pavieisų youtų padirbu pagal auksuotus madų, tikrai artistai, kai atstaujuo senus ir atnauvioju is kolig ant visuo paveikalo. Prekės labai prieinamos. Studija a yra subatoma, nedėliomis ir tikiomis dienomis. MOTIEJUS KICHAS 227 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. Tarpe North 4-tos ir 5-tos gatvių.

"NADE. "At, long man nielti gal... RUFFLES" "Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Nel! Ar kvapiančias vanduo? Nel! RUFFLES yra tai paprasčiausias plauky ir odos sustiprintojis, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklausančią grožį. O kas gal but gražnisio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už čystą neništinčią galvos odą? RUFFLES panaikina pleiskanas! Su jomis nereikia keliu mėnesių galvos dymimo: dvieju ar triju dienu dėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskamas, o savaitės laike jų jau nei žymės neliks! Paskui tik retkarčiais suvigtam galvą bus užtektim, kad pleiskanos neatnaujuintų. Nusipirkite siagnet RUFFLES bonkute aptiekoje. Kástuos tik 65c, bet jus sakykite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutes. Jei negausite jusų aptiekoje, tai atsiuskite mums 75c. pačto markėmis, ar money order, siokiu adresu: F. AD. RICHTER & CO., 354-356 Broadway, New York